НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

«На правах рукопису»
УДК 658.8:339.9:004

До захисту допущено:
Завідувач кафедри
_____ Сергій ВОЙТКО
«___»_____2024 р.

Магістерська дисертація

на здобуття ступеня магістра

за освітньо-професійною програмою «Міжнародна економіка»

зі спеціальності 051 «Економіка»

на тему: «Підвищення рівня ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств»

Виконала:
студентка ІІ курсу, групи УС-з31мп
Михальова Аліна Олегівна _____

Керівник:
Завідувач кафедри міжнародної економіки,
д.е.н., професор,
Войтко Сергій Васильович _____

Рецензент:
Доцент кафедри менеджменту підприємств,
к.е.н., доцент,
Колешня Яна Олександрівна _____

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації немає запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань.
Студентка _____

Київ – 2024 року

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет менеджменту та маркетингу
Кафедра міжнародної економіки

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Спеціальність – 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Міжнародна економіка»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Сергій ВОЙТКО
«___»_____2024 р.

ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студенту
Михальовій Аліні Олегівні

1. Тема магістерської дисертації «Підвищення рівня ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств», науковий керівник магістерської дисертації Войтко Сергій Васильович, д.е.н., професор, затверджені наказом по університету №5068-с від 12 листопада 2024 року.
2. Термін подання студентом дисертації до 11 грудня 2024 року.
3. Об'єкт дослідження – логістична діяльність підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю.
4. Предметом дослідження є ефективність логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, а також методи та заходи щодо її покращення.
5. Перелік завдань, які потрібно розробити:
   - вивчити сутність, роль та ключові критерії ефективності логістичної діяльності підприємств;

- проаналізувати фактори, що впливають на ефективність міжнародних логістичних процесів;
- описати основні методи оцінки ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності;
- оцінити розвиток логістичних процесів у світі та дослідити вплив глобалізації та новітніх технологій на логістичні стратегії підприємств;
- проаналізувати показники логістичної діяльності ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД", зокрема його господарсько-правові засади та загальну характеристику, для виявлення сильних і слабких сторін.
- дослідити тенденції ефективності логістичних процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємства;
- розробити заходи для підвищення ефективності логістичних процесів у зовнішній торгівлі на прикладі ТОВ "Віннер Імпортс Україна, ЛТД";
- оцінити економічну доцільність запропонованих заходів з метою підтвердження їх доцільності та потенційного впливу на результати діяльності підприємства;
- підготувати рекомендації щодо інтеграції новітніх технологій та вдосконалення управління логістичними процесами для оптимізації зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

6. Орієнтовний перелік графічного (ілюстративного) матеріалу:

– показники оцінювання логістичної системи підприємства;
– функціональні можливості логістичних операторів 1PL-5PL;
– універсальна послідовність логістичних процесів;
– методологія оцінювання ефективності реінжинірингу бізнес-процесів у логістичних підприємствах;
– динаміка витрат на логістичну галузь у всьому світі з 2010 по 2024 роки *прогнозні дані, у трлн. дол. США;
– кількість респондентів за місцезнаходженням та дохідною групою країни за 2023 рік, у %;

- респонденти за видом транспорту та видом економічної діяльності за 2023 рік, у %;
- організаційно – правова структура ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД";
- Динаміка фінансових показників ТОВ "Віннер Імпортс Україна" за 2020-2023 роки;
- результати опитування щодо пливу технологій на ланцюг поставок у 2023 році;
- застосування технологій постачальниками 3PL, у % ;
- напрями для підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Віннер Імпортс Україна. ЛТД»;
- динаміка глобального ринку логістики за 2023-2033 роки* прогнозні дані, у млрд. дол. США;
- тенденції розвитку ринку логістичних послуг Азійсько-Тихоокеанського регіону за 2023 - 2033 роки* прогнозні дані, у трлн. дол. США;
- динаміка ринку логістичного аутсорсингу за 2023-2034*прогнозні дані, у трлн. дол. США ;
- частка корпоративних даних, що зберігаються в хмарі за 2014- 2023 рік, та прогноз до 2030 року з різною ймовірністю, у %.

8. Дата видачі завдання « 08 » жовтня 2024 року

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання етапів магістерської дисертації	Примітка
l.	Вибір теми магістерської дисертації (з керівникам) та їхнє затвердження на засіданні кафедри)	23 жовтня 2024 р.	виконано
2.	Видача завдання	24 жовтня 2024 р.	виконано
3.	Розроблення плану магістерської дисертації	28 жовтня 2024 р.	виконано
4.	Підбір наукової літератури з теми дослідження та її аналіз	01 листопада 2024 р.	виконано
5.	Підготовка теоретичного розділу та узгодження його змісту з науковим керівником	04 листопада 2024 р.	виконано
6.	Дослідження за обраною темою наукових досліджень	18 листопада 2024 р.	виконано
7.	Проведення комплексного аналізу практичної складової наукового дослідження	20 листопада 2024 р.	виконано
8.	Остаточне завершення другого розділу магістерської роботи	22 листопада 2024 р.	виконано
9.	Підготовка матеріалів третього розділу	25 листопада 2024 р.	виконано
10.	Узагальнення отриманих наукових результатів, використання матеріалів закордонної літератури та досвіду для подальшого аналізу та підготовка загальних висновків	28 листопада 2024 р.	виконано
11.	Оформлення матеріалів магістерської дисертації та подання його на перевірку науковому керівнику	30 листопада 2024 р.	виконано
12.	Усунення виявлених недоліків керівником, підготовка доповіді та наочних матеріалів для захисту	01 грудня 2024 р.	виконано
13.	Перевірка магістерської роботи на збіги текстових фрагментів і плагіат, отримання відгуку	06 грудня 2024 р.	виконано
14.	Подання магістерської роботи на рецензування і отримання рецензії.	09 грудня 2024 р.	виконано
15.	Подання рецензії, відгуку наукового керівника, зброшурованої магістерської дисертації на кафедру (при наявності надаються інші документи / довідка чи акт про впровадження, копії наукових статей чи тез доповідей)	11 грудня 2024 р.	
16.	Захист магістерської дисертації перед Державної екзаменаційної комісії згідно із затвердженим графіком	20 грудня 2024 р.	

Студентка _____ Аліна МИХАЛЬОВА
(підпис) (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Науковий керівник _____ Сергій ВОЙТКО
(підпис) (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

РЕФЕРАТ

Магістерська дисертація Михальової Аліни Олегівни на тему « Підвищення рівня ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств " зі спеціальності 051 «Економіка», освітньо- професійної програми «Міжнародна економіка», КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024, Київ.

Магістерська дисертація складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота виконана в обсязі 95 сторінок, містить 18 рисунків, 12 таблиць та 1 додаток.

Метою магістерською дисертації є вивчення та підвищення рівня ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, шляхом розробки практичних рекомендацій для оптимізації логістичних процесів на прикладі ТОВ "Віннер Імпортс Україна Лтд".

Об'єктом дослідження є логістична діяльність підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю.

Предметом дослідження визначено ефективність логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, а також методи та заходи щодо її покращення.

Методи дослідження. У ході дослідження було застосовано метод спостереження, методи теоретичного узагальнення та практичного порівняння, аналіз і синтез, графоаналітичний метод, а також економіко-математичні методи.

За результатами проведеного дослідження розроблено рекомендації щодо оптимізації логістичних процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємств, оцінено вплив інноваційних технологій на зниження витрат та покращення ефективності логістичних операцій, а також розроблено стратегію інтеграції сучасних IT-рішень для підвищення ефективності підприємств на міжнародному ринку.

Ключові слова: міжнародна логістика, ефективність логістичного забезпечення, інноваційні технології, логістичні стратегії.

ABSTRACT

Master’s thesis by Alina Mykhalova on the topic " Enhancing the Effectiveness of Logistics Support for Foreign Economic Activity of Enterprises" in the specialty 051 "Economics," educational-professional program "International Economics," NTUU "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute," 2024, Kyiv.

The master’s thesis consists of an introduction, three chapters, conclusions, and a list of references. The work comprises 95 pages, includes 18 figures, 12 tables and 1 application.

The aim of the thesis is to study and enhance the effectiveness of logistics support for foreign economic activity of enterprises through the development of practical recommendations for optimizing logistics processes using the example of "Winner Imports Ukraine Ltd."

The object of the research is the logistics activities of enterprises engaged in foreign economic activity.

The subject of the research is defined as the effectiveness of logistics support for the foreign economic activity of enterprises, as well as methods and measures for its improvement.

Research methods. The study applied the observation method, methods of theoretical generalization and practical comparison, analysis and synthesis, graphical analysis method, as well as econometric methods.

Based on the results of the research, recommendations have been developed for optimizing logistics processes in foreign economic activity, the impact of innovative technologies on reducing costs and improving the efficiency of logistics operations has been assessed, and a strategy for integrating modern IT solutions to enhance the effectiveness of enterprises in international markets has been developed.

Keywords: international logistics, logistics support efficiency, innovative technologies, logistics strategies.

Зміст

ВСТУП 9
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ 13
1.1. Сутність та критерії ефективності логістичної діяльності підприємств .. 13
1.2. Фактори впливу на ефективність міжнародних логістичних процесів 18
1.3. Методи оцінювання ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності 25
Висновок до розділу 1 32
2. ОЦІНЮВАННЯ ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 33
2.1. Оцінка розвитку логістичних процесів у світі 33
2.2. Аналіз показників логістичного забезпечення ТОВ "Віннер Імпортс Україна, ЛТД" 47
2.3. Аналіз тенденцій ефективності логістичних процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємства 55
Висновок до розділу 2 64
3. УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ 65
3.1. Розробка заходів для підвищення ефективності логістичних процесів в умовах зовнішньої торгівлі на прикладі ТОВ «Віннер Імпортс Україна, ЛТД» 65
3.2. Обгрунтування економічної доцільності впровадження запропонованих заходів 74
Висновки до розділу 3 82
Висновки 83
Література 83

ВСТУП

Актуальність теми роботи. Підвищення рівня ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств є однією з ключових проблем сучасної економіки, особливо в умовах глобалізації та інтеграції світових ринків. Логістика відіграє центральну роль у забезпеченні стабільного функціонування міжнародних торговельних операцій, адже вона безпосередньо впливає на ефективність транспортування, зберігання, обробки та постачання товарів і послуг. В умовах високої конкуренції на світових ринках, швидко змінюваних вимог споживачів та розвитку нових технологій, оптимізація логістичних процесів стає важливою складовою для досягнення конкурентоспроможності підприємств.

Особливо актуальним це питання стало для українських підприємств, які активно займаються зовнішньоекономічною діяльністю, на тлі сучасних економічних викликів. Війна, блокування ключових транспортних шляхів та зміна геополітичної ситуації значно вплинули на логістичні процеси, призвели до збільшення витрат та затримок у постачаннях. Це створює нові виклики для підприємств, що прагнуть підтримувати ефективність своєї зовнішньоекономічної діяльності в умовах нестабільності.

Завдяки технологічним інноваціям, вдосконаленню інфраструктури та адаптації до змінюваних глобальних економічних умов, можна досягти значного підвищення ефективності міжнародної логістики. Впровадження нових рішень і оптимізація існуючих процесів стають необхідними складовими для підвищення рівня ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Інтерес дослідників до вивчення ефективності логістичних операцій у зовнішньоекономічній діяльності підприємств у різних контекстах постійно зростає. Західні вчені, зокрема Р. Федоренко [1], Шаріпбекова К., Раймбеков З.[2], Нітше Б., Штраубе Ф. [3], Бентин З. [4], значно сприяли розвитку теорій та практик у сфері управління логістикою. Вони зосереджували свою увагу на

ефективності ланцюгів постачання та методах оптимізації логістичних процесів у міжнародній торгівлі, через інноваційні стратегії та технології управління запасами і транспортуванням.

Вітчизняні дослідники, такі як Ковалик О., Бібік Д. [5], Кучинський В., Косенка А.. Маслак О. [6], 7. Дикань О. , Білецька Д. , Смоляр С. [7] , активно досліджують питання, пов'язані з розвитком ланцюгів постачання та логістичної інфраструктури для підтримки зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні. Ефективність міжнародної логістики частково висвітлювалася в попередніх публікаціях авторів

Мета та завдання роботи. **Метою даного дослідження** полягає у вивченні та підвищенні рівня ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, шляхом розробки практичних рекомендацій для оптимізації логістичних процесів на прикладі ТОВ "Віннер Імпортс Україна Лтд".

Основними завданнями дослідження є:

- вивчити сутність, роль та ключові критерії ефективності логістичної діяльності підприємств;
- проаналізувати фактори, що впливають на ефективність міжнародних логістичних процесів;
- описати основні методи оцінки ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності;
- оцінити розвиток логістичних процесів у світі та дослідити вплив глобалізації та новітніх технологій на логістичні стратегії підприємств;
- проаналізувати показники логістичної діяльності ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД", його господарсько-правові засади та загальну характеристику, для виявлення сильних і слабких сторін.
- дослідити тенденції ефективності логістичних процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємства;
- розробити заходи для підвищення ефективності логістичних процесів у зовнішній торгівлі на прикладі ТОВ "Віннер Імпортс Україна, ЛТД";

- оцінити економічну доцільність запропонованих заходів з метою підтвердження їх доцільності та потенційного впливу на результати діяльності підприємства;
- підготувати рекомендації щодо інтеграції новітніх технологій та вдосконалення управління логістичними процесами для оптимізації зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є логістична діяльність підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю.

Предметом дослідження є ефективність логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, а також методи та заходи щодо її покращення.

Базою дослідження є підприємство ТОВ "Віннер Імпортс Україна Лтд", яке займається продажем нових автомобілів, гарантійним та технічним обслуговуванням автомобілів, продажем оригінальних запасних частин, аксесуарів, автокосметики.

При аналізі діяльності логістичної діяльності підприємств застосовано спостереження (для вивчення сутності та критеріїв ефективності логістичної діяльності підприємств), методи теоретичного узагальнення та практичного порівняння (для порівняння логістичних процесів ТОВ "Віннер Імпортс Україна, ЛТД" з кращими міжнародними практиками), аналіз і синтез (для оцінки розвитку логістичних процесів у світі та виявлення впливу глобалізації і технологій на стратегії підприємств), графоаналітичний метод (для аналізу змін у логістичних процесах та оцінювання потенціалу логістичної діяльності підприємств).

Наукова новизна магістерської роботи полягає в розробці та обґрунтуванні комплексних заходів, спрямованих на підвищення ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, з акцентом на інтеграцію інноваційних технологій і оптимізацію логістичних процесів. У роботі розглянуто новий підхід до управління логістичними потоками, що включає використання сучасних IT-рішень та

вдосконалення системи управління запасами, що дозволяє зменшити витрати та час обробки замовлень.

Результати магістерської дисертації можуть бути впроваджені у діяльність підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, а також у організації, що займаються оптимізацією логістичних процесів та інтеграцією новітніх технологій у сферу міжнародної торгівлі. Крім того, результати дослідження можуть бути корисними для логістичних компаній, що надають послуги міжнародного транспортування, складування та управління ланцюгами постачання, а також для організацій, які займаються розвитком логістичних інфраструктур на міжнародних ринках. Використання запропонованих рекомендацій дозволить покращити ефективність логістичних операцій, зменшити витрати та час доставки товарів, що позитивно вплине на конкурентоспроможність підприємств у міжнародному бізнес-середовищі

1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОҐ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність та критерії ефективності логістичної діяльності підприємств

У сучасних умовах функціонування підприємств, з огляду на постійні зміни в зовнішньому середовищі, виникає необхідність впровадження інноваційних методів управління. Важливо, щоб управлінські рішення були не лише ефективними, а й забезпечували цілісність господарської діяльності в цілому. Це потребує глибокого вивчення сучасних управлінських стратегій, особливо в контексті логістики, яка, спираючись на традиційні підходи, виступає важливим елементом у процесах управління виробництвом та обігом ресурсів.

Сутність та критерії ефективності логістичної діяльності підприємств в умовах сучасних трансформацій визначаються активним впровадженням принципів Індустрії 4.0 та цифровізації міжнародних логістичних процесів. Ці інновації значно підвищують ефективність роботи компаній, в аспектах надання логістичних послуг та забезпечення високої якості обслуговування клієнтів. Вони стають важливою конкурентною перевагою як для перевізників, так і для транспортних компаній. Важливу роль у досягненні високої ефективності відіграють новітні підходи до управління ланцюгами поставок, які набувають усе більшого значення для підприємств, що інтегрують у свою діяльність інноваційні технології Індустрії 4.0 та Логістики 4.0, орієнтуючись на створення ефективних процесів нового покоління. [8]

Сучасна ситуація вимагає детального аналізу сутності поняття "логістична діяльність", а також можливостей реалізації теоретичних основ для створення успішної системи менеджменту у підприємствах. З точки зору функціонального підходу, численні дослідники розглядають логістичну діяльність як практичну реалізацію системних функцій та операцій. Подальший розвиток цього підходу втілюється в процесному трактуванні

логістичної діяльності, що дозволяє розглядати її як елемент систем логістики.[9]

Таким чином, економічна сутність логістичної діяльності підприємства полягає у забезпеченні оптимізації усіх процесів, пов'язаних з управлінням матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками, що сприяє підвищенню ефективності господарської діяльності в умовах динамічного ринку.

Ефективна логістична система потребує розвинутої та добре підтримуваної інфраструктури, а також оптимально побудованих та ефективних транспортних маршрутів. Це допомагає забезпечити надійну та швидку доставку вантажів та пасажирів, знижує витрати на транспортування та сприяє розвитку економіки і торгівлі. У свою чергу, інфраструктура та транспортні маршрути є невід'ємними складовими елементами транспортно-логістичної системи.

Підприємці часто аналізують стан своєї логістичної інфраструктури, спираючись на обсяги складських площ і кількість здійснених товарних перевезень. Це призводить до того, що фокус уваги зосереджується переважно на кількісних показниках, а економічній ефективності використання внутрішньої логістичної системи приділяється недостатньо уваги. [10]

Показники, які оцінюють вплив логістичної системи на загальну ефективність діяльності підприємства, можна поділити на дві категорії:

1. **Показники, що характеризують саму логістичну систему**. До них належать площа складських приміщень, їх місткість, пропускна здатність, а також загальна кількість ресурсів.
2. **Показники, що оцінюють роботу логістичної системи**. Сюди входять ефективність, продуктивність, надійність і гнучкість.

Для узагальнення характеристик ефективності, продуктивності, надійності й гнучкості роботи логістичної системи доцільно використовувати низку показників, які наочно відображають ці аспекти (див. рис. 1.1). Це

дозволить більш об'єктивно оцінити стан логістичної інфраструктури і виявити можливості для її покращення.

Рисунок 1. 1 – Показники оцінювання логістичної системи підприємства

Джерело: складено автором на основі [11]

Впровадження основних положень логістики на вітчизняних підприємствах стикається з численними труднощами, які переважно зумовлені економічною нестабільністю України. Найважливіші проблеми, пов’язані з ефективним використанням логістичних практик у вітчизняному бізнес-середовищі, можна класифікувати на об’єктивні та суб’єктивні.

- Недосконалість методологічної бази: відсутність чітких і ефективних методологій впровадження логістичних принципів у реальний сектор економіки є серйозною перепоною для розвитку;

- Невизначеність меж використання логістики: неясність щодо меж застосування логістики в існуючих господарських системах також ускладнює її впровадження;

- Нестабільність правового середовища: непостійність правових норм, що регулюють діяльність підприємств, створює додаткові ризики для бізнесу;

- Недосконала система оподаткування: відсутність адаптованої до сучасних умов системи оподаткування ускладнює реалізацію логістичних проектів;

- Відсутність структуризації: негативний вплив на інтеграцію логістики має брак належної структуризації діяльності господарських систем;

- Зношення виробничого устаткування: значний рівень морального і фізичного зносу обладнання ускладнює ефективність виробничих процесів;

- Слаборозвинута транспортна інфраструктура: невідповідність сучасним вимогам транспортної інфраструктури (високий рівень зносу транспортних засобів) призводить до низької ефективності їх функціонування;

- Низький рівень розвитку складського господарства: відсутність належної виробничо-технічної бази для управління складськими операціями суттєво стримує логістичні процеси;

- Недостатнє використання сучасних технологій: слабкий розвиток та використання систем електронних комунікацій, мереж, зв'язку та телекомунікацій обмежує можливості оптимізації логістичних процесів.

Ці фактори свідчать про необхідність комплексного підходу до удосконалення логістичної діяльності в Україні, що дозволить підвищити конкурентоспроможність підприємств та забезпечити їх стабільний розвиток у сучасних умовах.

Діяльність підприємства в рамках логістичної системи, яка підлягає управлінню, може бути представлена в три етапи:

1) Логістика постачання: охоплює комплексне планування, управління та фізичну обробку потоків матеріалів, сировини, комплектуючих та відповідної інформації, що рухається від постачальників до початкового складу.

2) Логістика виробництва: включає управління процесами, які відбуваються від початку виробництва до передачі готової продукції до сфери збуту.

3) Логістика збуту: передбачає управління переміщенням готових виробів від підприємства до кінцевого споживача.[12]

Особливою рисою логістичного управління є системний та інтегрований підхід до організації та здійснення переміщення матеріалів і готової продукції протягом всього процесу — від виробництва до кінцевого споживання. Логістичний підхід дозволяє розглядати рух вантажів від постачальника до споживача як єдину систему, що складається з взаємопов'язаних логістичних ланцюгів.

У сучасних економічних реаліях світовий ринок логістичних послуг продовжує розвиватися. В цьому секторі працює велика кількість підприємств, що охоплюють різні рівні бізнесу, багато з яких є невеликими за розмірами. При цьому 30 найбільших компаній, які займають домінуючі позиції на національних і міжнародних ринках, складають близько третини від загального обсягу продажів.

До провідних світових логістичних компаній, що займають лідируючі позиції на міжнародному ринку, відносяться: DHL (Німеччина), UPS (США), FedEx (США), Kuehne+Nagel (Швейцарія), DB Schenker (Німеччина), APMoller-Maersk (Данія), Nippon Express (Японія), XPO Logistics (США), DSV (Данія), C.H. Robinson (США) та інші. Згідно з даними міжнародних рейтингів на 2024 рік, DHL, UPS та FedEx залишаються основними лідерами глобальної логістичної індустрії, контролюючи найбільші обсяги перевезень та інфраструктурних проектів. [13]

У рамках логістичної діяльності підприємства важливим є вибір оптимальних моделей взаємодії з партнерами та постачальниками. Для цього широко застосовуються різні рівні логістичних послуг, що дозволяють налаштувати ефективні ланцюги постачання та знизити витрати. Однією з таких моделей є класифікація за рівнями логістичних послуг: 1PL, 2PL, 3PL, 4PL та 5PL. Кожен з цих рівнів визначає ступінь інтеграції та відповідальності постачальників логістичних послуг у ланцюзі постачання.

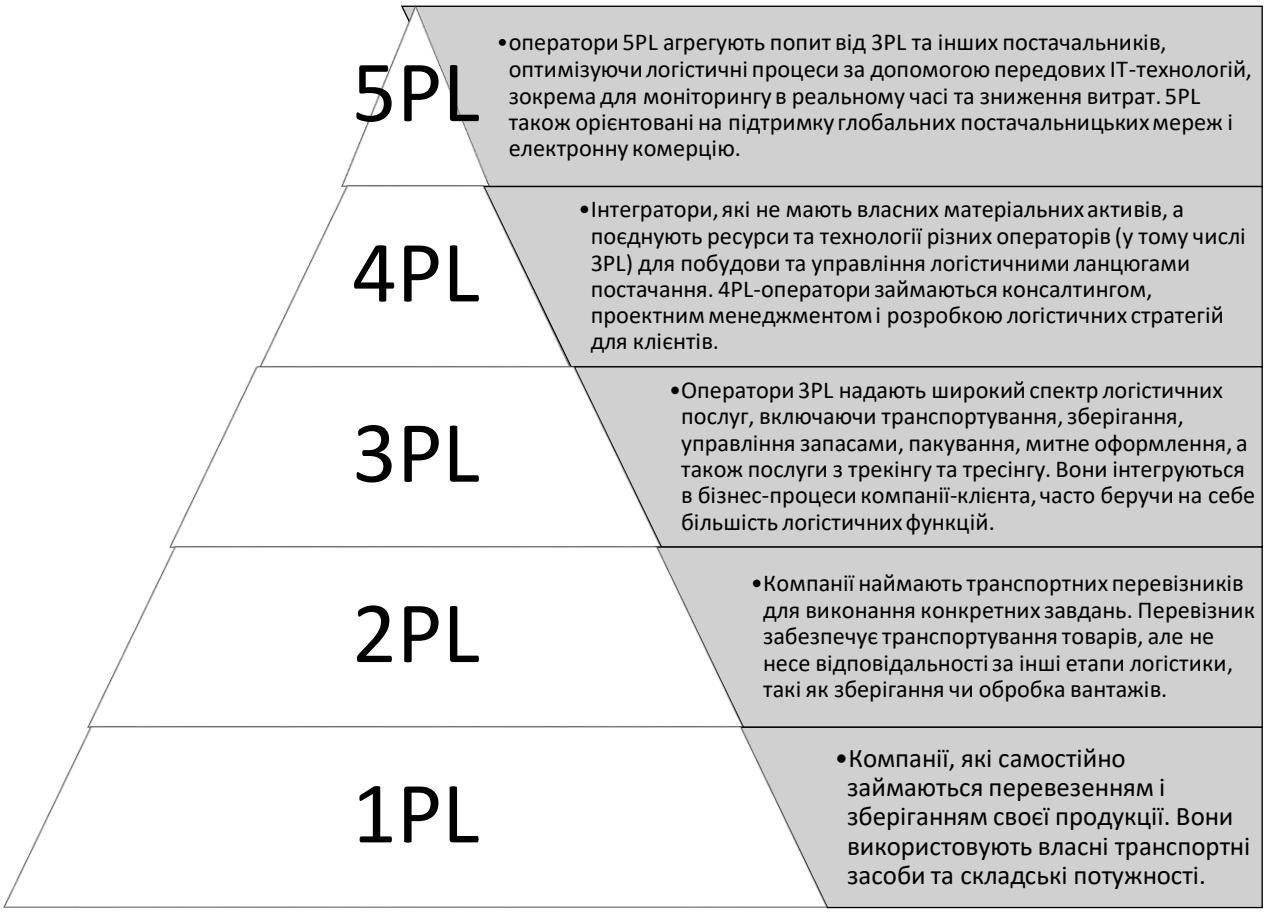

Рисунок 1.2 – Функціональні можливості логістичних операторів 1PL-5PL

Джерело: складено автором на основі [14]

З огляду на поточні тренди, в теорії можна виділити концептуальні рівні постачальників логістичних послуг у межах інтегрованих транспортних систем — від 6PL до 10PL. Хоча ці рівні поки не є загально поширеними, окремі приклади надання їх потенційних послуг вже можна спостерігати на практиці, що свідчить про можливість їх розвитку в майбутньому.

1.2. Фактори впливу на ефективність міжнародних логістичних процесів

У процесі розвитку компаній, в сфері логістики, важливим аспектом є не лише впровадження інновацій, а й ефективність їхнього застосування для забезпечення безперервного функціонування та оптимізації логістичних процесів. Проте деякі логістичні компанії стикаються з рядом проблем, що впливають на їх ефективність:

Низький рівень розвитку транспортної інфраструктури та її функціонування.

- Недостатньо високий рівень транспортно-логістичних послуг.
- Проблеми з оформленням документів на митниці при перевезенні товарів.
- Погана організація баз даних та внутрішніх політик перевезень.
- Слабка координація між перевізниками та одержувачами вантажу.
- Відсутність або недостатня кількість умов для страхування вантажів.

Ці фактори вимагають системного підходу до вирішення для забезпечення ефективності міжнародних логістичних процесів. Для досягнення цього компанії повинні не лише вирішувати проблеми на локальному рівні, але й приймати стратегії для оптимізації усіх етапів логістичного ланцюга, вибору маршруту, транспортних засобів та тарифів.

Найважливіше завдання для логістичних компаній — це забезпечення своєчасної, безпечної доставки товарів з мінімальними витратами. Для цього необхідно враховувати всі фактори, які можуть вплинути на транспортний процес, вибір варіантів перевезення, типу транспортних засобів і пошук надійних транспортних компаній.

У світлі сучасних тенденцій, таких як цифровізація та Індустрія 4.0, інноваційна логістика набуває особливого значення. Це дозволяє інтегрувати новітні технології, що забезпечують автоматизацію процесів, що в кінцевому результаті підвищує ефективність і знижує витрати. У свою чергу, інновації в логістиці позитивно впливають на розвиток ланцюгів поставок, а також на загальний бізнес-процес у компанії.

Крім того, в контексті інноваційних змін, зростає роль таких напрямків, як омнікальна логістика, що дозволяє адаптувати канали збуту до змін економічної ситуації і запитів споживачів. У свою чергу, ефективність логістичних процесів повинна вимірюватися за допомогою конкретних метрик, що включають фінансові, операційні та клієнтські показники.

Таким чином, для оптимізації логістичних процесів необхідно враховувати не лише економічні аспекти, але й нефінансові, такі як задоволеність споживачів, лояльність до бренду та інші метрики, що допомагають забезпечити високу ефективність діяльності підприємства на міжнародному ринку.

Сучасний розвиток технологій і автоматизація стають ключовими факторами, що впливають на ефективність міжнародних логістичних процесів. Впровадження інновацій, таких як роботизовані системи управління складами, штучний інтелект та аналітика даних, дозволяє підприємствам оптимізувати свої внутрішні процедури, що підвищує загальну ефективність.

В таблиці 1.1. наведено основні технології, які можуть бути використані для оптимізації логістичних операцій. Ці інструменти сприяють підвищенню швидкості обробки замовлень, зменшенню витрат на складування і транспортування, а також покращують контроль над запасами. Використання таких технологій, як автоматизовані системи управління складами та системи маршрутизації, дозволяє підприємствам знижувати операційні витрати та покращувати обслуговування клієнтів.

Таблиця 1. 1 – Інструменти автоматизації логістичних процесів

Інструменти автоматизації логістичних процесів	**Переваги**	**Недоліки**
Системи управління складами	Точне ведення обліку запасів	Високі витрати на впровадження і підтримку системи
Системи управління транспортними процесами	Ефективне планування та маршрутизація	Складність інтеграції з іншими системами
Системи управління запасами	Оптимізація рівня запасів	Потреба в стандартизації процесів
Інтернет речей	Реальний час моніторинг стану товарів	Проблеми з безпекою даних та приватністю
Автоматизовані сортувальні лінії	Підвищена швидкість та точність сортування	Високі витрати на підтримку та обслуговування

Джерело: складено автором на основі [15]

Зміни в технологічному середовищі також суттєво впливають на економічну безпеку організацій. Нестабільність у логістичних процесах та неспроможність підприємств адаптуватися до нових умов ринку можуть

призвести до втрат прибутку і зниження конкурентоспроможності. Тому важливим завданням для підприємств є глибокий аналіз інноваційних трендів і їх впровадження в стратегії управління логістикою.

Серед ключових стратегій, що сприяють підвищенню ефективності міжнародних логістичних процесів, варто виділити впровадження інноваційних технологій, представлених у таблиці. Ці технології не лише спрощують процеси, але й дозволяють підприємствам більш гнучко реагувати на зміни в споживчих уподобаннях, що є критично важливим у конкурентному середовищі.

Для забезпечення стабільності та підвищення ефективності діяльності підприємств необхідно розробляти стратегії, які оптимізують логістичні процеси в умовах сучасних викликів та тенденцій. Однією з основних стратегій є вдосконалення управління ланцюгом постачання. Це включає в себе оптимізацію співпраці з постачальниками, забезпечення надійних і стабільних джерел постачання сировини та матеріалів, а також впровадження систем моніторингу та контролю за постачаннями (див. рис. 1.2.).

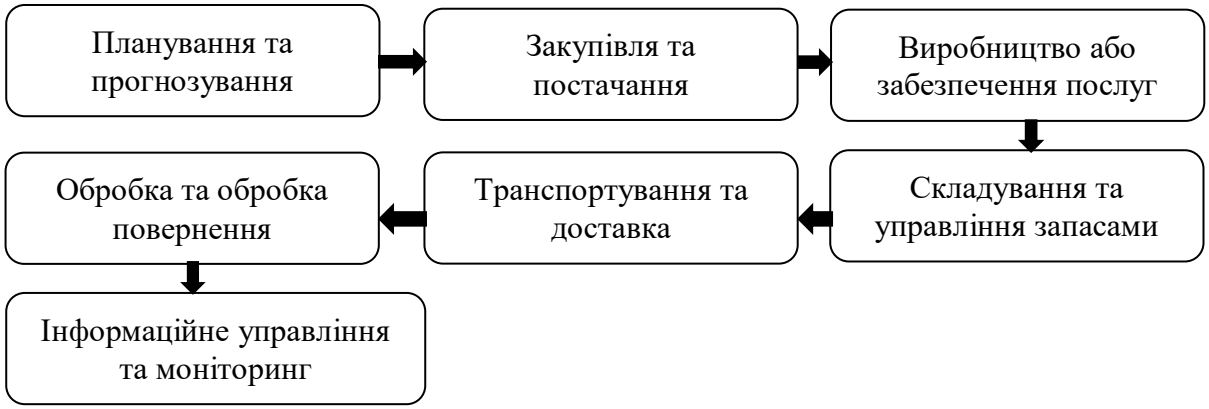

Рисунок 1.2 – Універсальна послідовність логістичних процесів

Джерело: складено автором на основі [16]

Інтеграція логістичних компаній на міжнародних транспортних ринках стала поштовхом для створення міжнародних транспортно-логістичних центрів. Це, передусім, є регіональні осередки транспортної логістики, які забезпечують єдину організаційно-економічну та фінансово-інформаційну взаємодію.

Розвинуті країни активно впроваджують сучасні технології та вимоги до функціонування міжнародних логістичних систем. Важливими механізмами реалізації цих процесів є принципи контейнеризації та інтеграційні процеси в транспортних і технологічних взаємодіях. Це передбачає узгодження тісно пов'язаних ланцюгових процесів вантажно-розвантажувальних операцій в автоматизованому режимі та організацію доставки з використанням комп'ютерних технологій.

Електронні інформаційні технології відіграють ключову роль у забезпеченні інтеграції України в міжнародні логістичні мережі. До початку широкомасштабної війни українські підприємства різних форм та галузей активно реалізовували процес електронізації бізнес-процесів у своїх логістичних системах. Однією з найбільш популярних платформ у цій сфері стала система SAP (mySAP Customer Relationship Management, mySAP Lifecycle Management, mySAP Business Intelligence).

Ефективність міжнародних логістичних процесів залежить від низки ключових факторів, які визначають їх результативність і здатність відповідати вимогам глобального ринку.

По-перше, однією з основних причин є обмеженість українських логістичних компаній, які, як правило, зосереджуються на доставці товарів лише до кордону. Витрати на подальшу доставку часто перекладаються на іноземних покупців, що може знижувати конкурентоспроможність українських товарів. Застосування базових термінів поставки, таких як FOB, DAF, FCA і FAS, відображає цю ситуацію та пов'язане з відсутністю достатньої кваліфікації і ліцензій для роботи за кордоном.

По-друге, іноземні логістичні компанії мають більше можливостей для оптимізації своїх витрат, застосовуючи умови, як-от CIP, CPT, DDU і DDP. Ці умови дозволяють їм покривати витрати на доставку до внутрішніх споживачів в Україні, що робить їх більш ефективними на ринку. [17]

Також важливими факторами є організаційна структура і системність міжнародної логістичної системи. Вона повинна забезпечувати ефективний

розподіл функцій між усіма учасниками, включаючи транспортні, складські та посередницькі служби, що вплине на загальний результат логістичних операцій.

Не менш важливим є і бенчмаркінг — процес порівняння управлінських практик з найкращими стандартами у галузі. Це дозволяє українським підприємствам вивчати досвід іноземних компаній, адаптувати успішні практики та впроваджувати їх у свої логістичні системи, що підвищує їхню ефективність у міжнародних торговельних операціях. [18]

У сучасному світі міжнародні логістичні процеси зазнають значних змін через вплив різноманітних факторів, які визначають їх ефективність. Серед найбільш важливих тенденцій, що формують міжнародний ринок логістичних послуг, можна виділити кілька ключових аспектів:

1) Зростання електронної комерції: розвиток онлайн-торгівлі створює додаткове навантаження на логістичні системи, оскільки збільшується попит на послуги доставки, так звану доставку «останньої милі» та зворотну логістику. Відповідно, компанії змушені адаптувати свої стратегії, щоб ефективно задовольнити вимоги споживачів, зменшити час доставки і оптимізувати витрати.

2) Фокус на сталому розвитку: сучасні логістичні компанії дедалі більше орієнтуються на збереження навколишнього середовища. Застосування екологічних видів транспорту, вдосконалення маршрутів і впровадження «зелених» технологій у процеси упаковки та транспортування стають важливими компонентами ефективних логістичних стратегій. Стале управління ланцюгами постачання також включає зменшення викидів CO2 та раціональне використання ресурсів.

3) Впровадження нових технологій: технологічні досягнення, використання штучного інтелекту, машинного навчання, блокчейну та інтернету речей, значно покращують ефективність логістичних операцій. Ці інструменти дозволяють автоматизувати моніторинг поставок, підвищити

прозорість і безпеку операцій, а також забезпечити швидке реагування на непередбачувані обставини.

4) Стійкість ланцюгів поставок: сучасні глобальні виклики, такі як пандемії чи політичні кризи, акцентують увагу на необхідності забезпечення стійкості ланцюгів поставок. В умовах глобалізації та непередбачуваних ситуацій зростає потреба у диверсифікації постачальників, збільшенні рівня запасів і адаптації до нових ризиків, що допомагає мінімізувати можливі перебої в постачаннях.

5) Автоматизація та роботизація: використання автоматизованих систем у складуванні, транспортуванні та обробці вантажів дозволяє знизити витрати на робочу силу, підвищити точність виконання операцій і забезпечити безперебійний процес доставки. Рішення на базі робототехніки, такі як дрони і безпілотні транспортні засоби, є важливим кроком до майбутнього логістики.

6) Мультимодальні перевезення: тенденція до впровадження мультимодальних рішень, що передбачають використання кількох видів транспорту для доставки товарів, дозволяє компаніям оптимізувати логістичні витрати та скоротити час доставки. Це особливо актуально для міжнародних перевезень, де важлива інтеграція різних видів транспорту, таких як авіа, залізничний та морський транспорт.

7) Індивідуалізація послуг: у відповідь на зростаючі вимоги споживачів щодо точності та своєчасності доставки, багато компаній переходять до індивідуалізації логістичних рішень. Це особливо актуально для таких сфер, як фармацевтика, харчова промисловість або доставка швидкопсувних товарів, де необхідно враховувати специфічні потреби і особливості кожного клієнта.

8) Зростання транскордонної торгівлі: розширення міжнародної торгівлі вимагає від компаній розробки складних і гнучких логістичних рішень для забезпечення ефективного переміщення товарів між країнами. Це включає впровадження нових технологій для управління митними процедурами, удосконалення інфраструктури та налаштування складних

логістичних ланцюгів, здатних швидко реагувати на зміни в економічному середовищі.

Врахування цих факторів є важливим для розвитку ефективних міжнародних логістичних процесів. Логістичні компанії повинні адаптувати свої стратегії та операційні моделі до нових вимог ринку, активно застосовуючи інновації, зберігаючи гнучкість і забезпечуючи надійність своїх ланцюгів поставок. Для підтримки конкурентоспроможності та стійкості компанії мають постійно моніторити зміни в глобальному середовищі і коригувати свої стратегії в реальному часі.

1.3. Методи оцінювання ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності

Для ефективної оцінки логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності важливо розуміти концепцію ефективності. Ефективність операцій може варіюватися, і саме це підкреслює необхідність її вимірювання. У цьому контексті термін "функціональна ефективність" набуває особливого значення. Вона визначається кількісно, виходячи з корисного ефекту, що може бути виміряний, наприклад, кількістю продукції, що виготовляється, або обсягом наданих логістичних послуг.

Корисний ефект сам по собі не прив'язується до жодного періоду часу, але його оцінка за конкретні операції, підприємницькі цикли чи певні часові рамки дозволяє визначити функціональну ефективність логістичної системи в цілому. Отже, функціональна ефективність може бути розглянута як корисний ефект (наприклад, прибуток), створений логістичною системою за певний період.

Проте, якщо оцінка логістичної системи або окремої операції ґрунтується лише на показниках функціональної ефективності, це може призвести до неповного розуміння її успішності. Для отримання більш точних результатів необхідно використовувати категорію ефективності, що передбачає порівняння результатів з витратами, які були понесені для їх досягнення.

Ефективність конкретної операції чи рішення можна оцінити за трьома основними показниками: величиною очікуваного корисного ефекту, ймовірністю його досягнення та витратами ресурсів, необхідними для отримання цього ефекту. Таким чином, ефективність — це міра досягнення визначених цілей, що підкреслює важливість порівняння результатів діяльності з витратами на їх досягнення.

Цю концепцію можна формалізувати через модель, яка ілюструє зв'язок між результатами та витратами, що надає змогу більш точно оцінити ефективність логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності:

(1.3)

$$W = \frac{R * P_{ra}}{Z * P_{za}}$$

Де W – показник ефективності;

$R = f(r, r \ldots r)$ — планований цільовий результат (у загальному випадку векторна величина або функціонал);

P_{ra} – імовірність одержання даного результату з довірчою ймовірністю $a \leq 1$;

$Z = f(z1, z2 \ldots zm)$ — витрати на досягнення конкретного результату P_{za}, (у загальному випадку векторна величина або функціонал з обліком того, що витрати можуть бути не тільки в грошовій формі);

P_{za} — імовірність здійснення даної величини витрат з довірчою ймовірністю $a \leq 1$. [19]

Для забезпечення ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності важливо впроваджувати системний підхід, що передбачає не лише аналіз поточних процесів, а й їх реінжиніринг. В рамках цього підходу алгоритм реінжинірингу бізнес-процесів логістичного

підприємства включає кілька етапів, які тісно пов'язані з методами оцінювання ефективності.

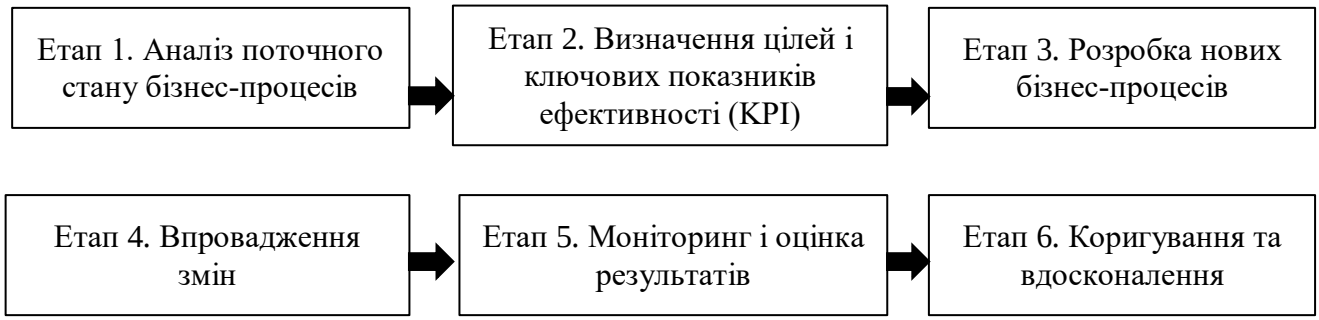

Рисунок 1.3 – Методологія оцінювання ефективності реінжинірингу бізнес-процесів у логістичних підприємствах

Джерело: складено автором на основі [20]

Для ефективної реалізації реінжинірингу бізнес-процесів у сфері логістики важливо впроваджувати відповідний алгоритм дій, що включає кілька ключових етапів. Систематичне оцінювання ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності вимагає врахування таких методів:

1. Моніторинг ресурсів: першим етапом є системний моніторинг власних ресурсів та їх потенціалу для відтворення. Це дозволяє своєчасно виявляти можливості для поліпшення ефективності та адаптації до змін на ринку.

2. Розподіл функціональних обов’язків: оптимізація функцій між основними виробничими та збутовими ланками є важливим чинником, що впливає на загальну ефективність. Чітке визначення ролей допомагає зменшити дублювання функцій і підвищити продуктивність.

3. Аналіз міжнародного логістичного середовища: вивчення специфіки міжнародної діяльності та актуальних тенденцій на глобальному ринку дозволяє адаптувати стратегії підприємства, що позитивно впливає на результати його діяльності.

4. Контроль і адаптація: проведення регулярних контрольних заходів, спрямованих на інноваційне реагування на зміни в умовах ведення бізнесу, є критично важливим для підтримання конкурентоспроможності.

5. Оптимізація вантажного транспорту: ефективне управління вантажним транспортом, що враховує законодавчі та правові норми різних країн, є важливим аспектом оцінювання логістичних процесів. Це дозволяє знизити витрати на транспортування і підвищити швидкість доставки.

6. Управління матеріально-технічними запасами: оцінка витрат на утримання матеріально-технічних засобів, які можуть становити 20-25% від загальних логістичних витрат, є критично важливою для формування ефективної витратної стратегії.

Успішний досвід міжнародних компаній свідчить про необхідність вирішення таких питань, як:

- Визначення сукупного потенціалу матеріально-технічних запасів для забезпечення належного обслуговування клієнтів.
- Оптимізація витрат шляхом зменшення потреб у складських приміщеннях.
- Оцінка ефективності використання наявних матеріально-технічних запасів.
- Моніторинг взаємозалежностей витрат і стандартів обслуговування клієнтів.

Таким чином, застосування цих методів дозволяє не лише підвищити ефективність логістичного забезпечення, а й зміцнити позиції українських підприємств на міжнародній арені, що є важливим для розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

У сучасних умовах нестабільності внутрішнього та зовнішнього ринку підвищення ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств може бути досягнуто через оптимізацію матеріально-технічних резервів. Для цього необхідно реалізувати системний підхід до інформаційного забезпечення та управління.

Одним із ключових аспектів є доступ до актуальної і достовірної інформації. В Україні використовують кілька поширених моделей управління матеріально-технічними запасами, серед яких:

1. Система з фіксованою періодичністю — ця модель забезпечує регулярне відтворення запасів на основі стабільного попиту, що сприяє зменшенню ризиків дефіциту товарів.
2. Система мінімум-максимум — даний підхід дозволяє підтримувати запас на рівні, достатньому для безперебійної роботи, запобігаючи при цьому надмірним витратам.

Одним із важливих інструментів для оптимізації використання матеріально-технічних запасів є метод Economic Order Quantity (EOQ). [21] Цей метод допомагає визначити оптимальний обсяг замовлення, враховуючи:

- Обсяг попиту на продукцію.
- Витрати на транспортування та зберігання запасів.

Уніфікація міжнародних стандартів та принципів, що регулюють перевезення, також є важливою для інтеграції українських логістичних підприємств у глобальну систему. Це дозволяє оптимізувати логістичні операції та забезпечити прозорість ринку, підвищуючи рівень довіри між учасниками.

Крім того, комплексний підхід до управління різними типами потоків та автоматизованих бізнес-процесів сприяє забезпеченню ефективності ланцюгів постачання. Це спрощує процеси доставки, оптимізує споживчий попит і розширює мережу підприємств, що, у свою чергу, сприяє виходу на зовнішні ринки.

Зменшення витрат, пов'язаних із управлінням матеріальними потоками, транспортуванням, складуванням, обробкою замовлень, закупівлею інвентарю та упаковкою, є одним із важливих факторів, що дає змогу компаніям звільняти кошти для інвестування в сучасне складське обладнання, інформаційні та комп'ютерні системи, а також рекламу та маркетинг. Це

позитивно позначається на ефективності всієї логістичної діяльності підприємства, у контексті його зовнішньоекономічної діяльності.

Одним із методів підвищення ефективності є використання мікрологістичних систем, таких як «Time-based Logistics» (логістика, орієнтована на час) та «Just-in-time» (логістика "точно в строк"). Вони дозволяють скоротити витрати на транспортування і складування товарів, оптимізувати процеси доставки і зменшити час між замовленням і поставкою. Такі підходи є особливо важливими для зовнішньоекономічної діяльності, оскільки сприяють зменшенню витрат на перевезення та зберігання товарів, що дозволяє підвищити конкурентоспроможність на міжнародних ринках. [22]

Інтегрована логістична система, що охоплює всі етапи від постачання до доставки, є основою для ефективного логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. Оцінка її ефективності здійснюється через спеціалізовані методи та інструменти, зокрема:

Часові показники – швидкість підготовки транспорту до завантаження, час доставки товарів до кінцевого споживача та час пошуку необхідних транспортних засобів.

Безпека вантажу – контроль транспорту та вантажу на всіх етапах доставки. Важливим є застосування багаторівневих систем безпеки для гарантування збереження товару та дотримання термінів постачання.

Ціноутворення – оцінка індивідуальних підходів у визначенні вартості перевезень і зберігання товарів, залежно від вимог клієнта та специфіки замовлення.

Мобільність і оперативність – здатність компанії організувати доставку в будь-яку точку світу та забезпечити швидке розвантаження та завантаження вантажів, що є важливим для міжнародних перевезень.

Гнучкість логістичних процесів – можливість адаптувати логістичні операції до потреб клієнтів, що особливо актуально при роботі з різними країнами та ринками.

Загалом, ефективність логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності залежить від рівня координації між різними підрозділами підприємства, здатності компанії адаптуватися до змін у міжнародних торгових умовах, а також від використання новітніх інформаційних технологій для автоматизації та оптимізації логістичних процесів.

З іншого боку, відсутність централізованої системи управління логістикою може призвести до ряду негативних наслідків:

- Погана координація між різними підрозділами підприємства;
- Збільшення витрат через надмірні запаси та неефективне використання ресурсів;
- Проблеми з обміном інформацією між підрозділами, що ускладнює прийняття ефективних рішень.

Для забезпечення високої ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємствам рекомендується:

- Об’єднувати транспортування, складування і управління запасами в єдину систему для оптимізації логістичних витрат;
- Підвищувати економічну ефективність через вибір найбільш вигідних способів перевезення і організацію ефективних схем складування та поповнення запасів;
- Використовувати спеціалізовані інформаційні системи для покращення прогнозування і планування логістичних операцій.

Таким чином, застосування сучасних методів оцінки ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності дозволяє підприємствам значно знижувати витрати, підвищувати рівень обслуговування та зміцнювати свою конкурентоспроможність на міжнародних ринках.

Висновок до розділу 1

У першому розділі магістерської роботи розглянуто теоретичні засади міжнародної логістичної діяльності підприємств, сутність ефективності логістичних процесів, фактори впливу на їхню результативність та методи оцінювання ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

Аналіз показників ефективності логістичної діяльності підприємств показує, що успіх у цій сфері залежить від кількох основних критеріїв: характеристик самої логістичної системи і її роботи. Для забезпечення високої ефективності, підприємства повинні правильно обирати моделі взаємодії з партнерами, що дає можливість налаштувати оптимальні ланцюги постачання і знизити витрати. Важливою є класифікація рівнів логістичних послуг 1PL, 2PL, 3PL, 4PL, 5PL, яка дозволяє зрозуміти ступінь інтеграції постачальників і їх відповідальність у процесах постачання.

Фактори, що впливають на ефективність міжнародних логістичних процесів, включають інноваційні технології, які дозволяють підвищити гнучкість та адаптивність підприємств до змінюваних умов ринку. Впровадження таких технологій спрощує процеси та робить компанії більш конкурентоспроможними на міжнародному рівні, що є ключовим для збереження лідерства в умовах глобалізації.

Методи оцінювання ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, на основі досвіду міжнародних компаній, показують важливість визначення потенціалу матеріально-технічних запасів, оптимізації витрат і оцінки взаємозалежностей витрат і стандартів обслуговування клієнтів. Успішний підхід до реінжинірингу бізнес-процесів у логістиці дозволяє значно покращити управлінські рішення та зменшити витрати на складські та логістичні операції.

2. ОЦІНЮВАННЯ ТА АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОҐДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Оцінка розвитку логістичних процесів у світі

Глобальний ринок логістики у 2023 році становив 8,96 трильйона доларів США і, за прогнозами, досягне приблизно 21,91 трильйона доларів США до 2033 року, демонструючи значний середньорічний темп зростання (CAGR) 9,35% у період з 2023 до 2033 року. [23]

Цей ріст свідчить про стрімкі зміни у сфері логістики, які зумовлені як розвитком електронної комерції, так і підвищенням вимог до швидкості та ефективності доставки. Інновації в технологіях і автоматизації процесів, а також вдосконалення інфраструктури, сприяють цій динаміці, що створює нові можливості для учасників ринку.

Таке зростання ринку підкреслює важливість інвестицій у логістичні рішення, що дозволяє компаніям залишатися конкурентоспроможними та адаптуватися до швидко змінюваних умов.

Ринок транспорту та логістики вирізняється високою адаптивністю та необхідністю вирішення численних викликів, таких як коливання попиту, невизначеність глобальної торгівлі та змінювані споживчі очікування. Логістичні постачальники відповідають на ці виклики, диверсифікуючи свої послуги, удосконалюючи інфраструктуру та формуючи стратегічні партнерства для ефективнішого управління складнощами і надання комплексних рішень, що задовольняють широкий спектр потреб.

Окремою тенденцією є зростаючий акцент на сталий розвиток у логістичній сфері. З огляду на зростання екологічних проблем і посилення регуляторних вимог, з’являється все більша потреба в зменшенні вуглецевого сліду транспортних і логістичних операцій. Компанії шукають екологічно чисті альтернативи, такі як електричні транспортні засоби, відновлювані джерела енергії та сталий пакувальний матеріал, щоб відповідати глобальним цілям сталого розвитку та зменшувати свій вплив на навколишнє середовище.

Глобальна логістична індустрія на сьогодні має вражаючий розмір, що перевищує одинадцять трильйонів доларів США, і продовжує демонструвати стійке зростання. Як видно з даних, на основі графіка динаміки витрат на логістичну галузь у світі з 2010 по 2024 роки (рисунок 2.1), витрати на логістичні послуги постійно збільшуються. Так, у 2010 році загальні витрати становили 6,92 трильйони доларів, а до 2024 року ця цифра, за прогнозами, перевищить 12,8 трильйона доларів США.

Одним з основних факторів цього зростання є стрімкий розвиток електронної комерції, яка в свою чергу стимулює збільшення кількості доставок та посилок. Прогнозується, що в найближчі роки зростання обсягів онлайн-торгівлі та необхідність доставки товарів по всьому світу сприятимуть подальшому збільшенню витрат на логістику. Також варто зазначити, що найбільшу частку витрат на логістичні послуги займає регіон Азійсько-Тихоокеанського басейну, тоді як Сполучені Штати залишаються найбільшим ринком для послуг третьої сторони (3PL).

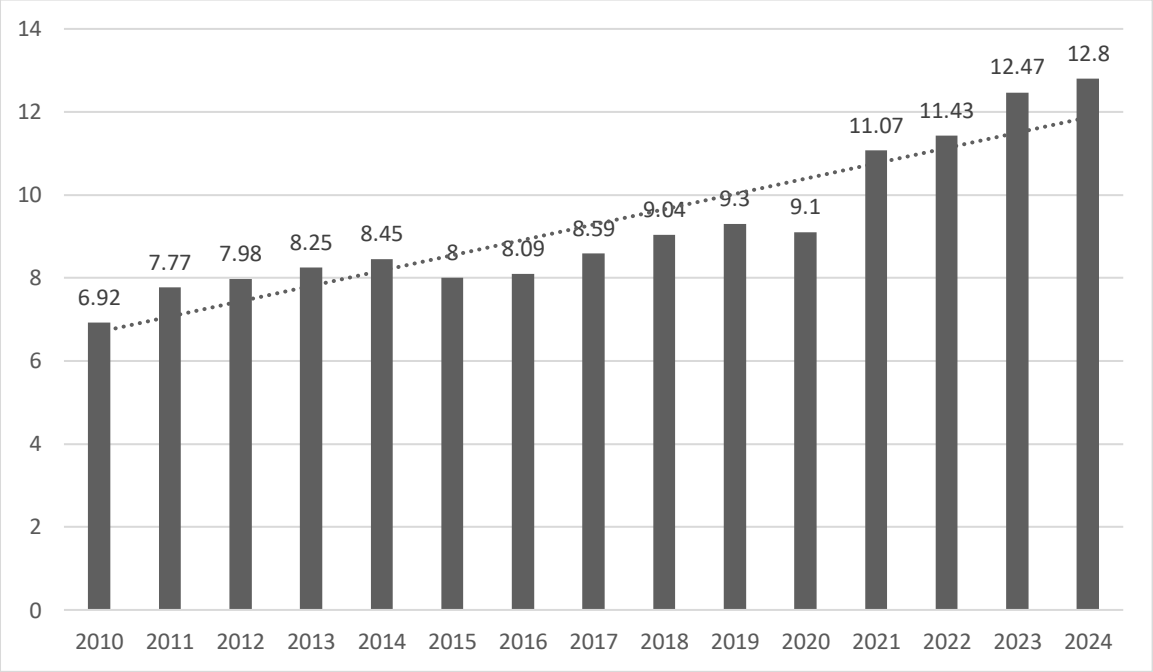

Рисунок 2.1 – Динаміка витрат на логістичну галузь у всьому світі з 2010 по 2024 роки *прогнозні дані, у трлн. дол. США

Джерело: складено автором на основі [24]

Ринок логістики Азійсько-Тихоокеанського регіону оцінювався в 3,952.34 мільярда доларів США у 2023 році і, за прогнозами, зростатиме зі середньорічним темпом зростання (CAGR) 10,45% до 2033 року. [25]

У Європі ринок логістики в 2023 році становив 4,591.41 мільярда доларів США, демонструючи CAGR 8,91% у прогнозованому періоді.

Щодо типів транспорту, сегмент автомобільних перевезень забезпечив 39,38% частки доходу у 2023 році. Водночас другий сегмент логістики склав 36,73% частки доходу. Відзначено, що у 2023 році промисловий і виробничий сегменти сформували 31,99% частки доходу. Азійсько-Тихоокеанський регіон утримує 44,09% частки доходу на ринку логістики у 2023 році.

Одним із ключових чинників, що позитивно впливають на ринок, є стрімкий розвиток електронної комерції та покращена доступність високошвидкісного інтернету. Зі зростанням електронної торгівлі зростає потреба в ефективних логістичних послугах. Крім того, зміна споживчих уподобань на користь онлайн-покупок також стимулює ринок.

Мережі онлайн-роздрібної торгівлі пропонують зручні послуги доставки додому, що сприяє розширенню ринку. Виробники також орієнтуються на рішення у сфері екологічної логістики, прагнучи зменшити вплив на навколишнє середовище та покращити екологічні показники своїх бізнесів. Вони впроваджують системи моніторингу логістики, які використовують передові технології, такі як блокчейн, штучний інтелект (ШІ), Інтернет речей (IoT) та доповнена реальність (AR).

Розширення індустрії електронної комерції та збільшення кількості торговельних угод сприяють зростанню ринку логістичних послуг. Електронна комерція охоплює купівлю та продаж товарів через Інтернет, при цьому доставкою товарів займаються сторонні постачальники послуг. Логістичні послуги грають важливу роль у управлінні ланцюгами постачання для e-commerce компаній, що дозволяє їм зосередитися на маркетингових стратегіях та інших аспектах бізнесу.

Завдяки численним перевагам, які логістика надає електронній комерції, попит на ці послуги значно зростає, що, у свою чергу, стимулює ринковий розвиток. Наприклад, згідно з дослідженням, проведеним UNCTAD у 2024 році, обсяг продажів електронної комерції досяг 25,6 трильйона доларів США у 2020 році, що складає 30% від ВВП. У 2020 році B2B електронна комерція становила 21 трильйон доларів (83% всього обсягу), тоді як B2C — 4,4 трильйона доларів. [26]

У прогнозованому періоді глобальний ринок логістики також буде зростати завдяки зростаючій популярності аутсорсингу серед багатонаціональних корпорацій, які прагнуть оптимізувати процеси доставки та виробництва на міжнародному рівні. Логістика забезпечує численні переваги, такі як покращення якості доставки, зниження експлуатаційних витрат і підвищення задоволеності клієнтів, що робить її важливим елементом бізнесу для багатьох виробників і рітейлерів. Вона також сприяє конкурентоспроможності організацій через гнучкість, якість та вартість.

Глобалізація стає ще одним фактором, що стимулює зростання ринку, оскільки багато міжнародних компаній обирають аутсорсинг логістичних послуг. Це дозволяє розподілити різні етапи виробничого процесу між країнами, що допомагає зменшити загальні витрати на виробництво.

Покращення дорожньої інфраструктури в країнах, що розвиваються, а також якісні дороги в розвинених країнах сприяють розвитку автомобільного транспорту. Багато міст другого та третього рівня мають добру автомобільну доступність, що полегшує логістику. Ця тенденція триватиме завдяки вдосконаленню дорожніх систем.

Водний транспорт став найшвидше зростаючим сегментом у 2023 році. Він є економічно вигіднішим для перевезення важких вантажів на великі відстані, особливо в міжнародній торгівлі. Використання сенсорних технологій для моніторингу суден покращує обслуговування та управління флотом, підвищуючи ефективність водного транспорту.

Таблиця 2.1 – Дохід ринку логістики, за видами транспорту за 2020-2023 роки, у млрд дол. США

Тип транспорту	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Повітряні шляхи	390.66	410.38	428.41	485.38
Водні шляхи	2,311.03	2,422.81	2,524.17	2,853.85
Залізниці	1,721.34	1,796.11	1,862.44	2,095.78
Автомобільні дороги	2,988.73	3,086.94	3,168.25	3,528.38

Джерело: складено автором на основі [27]

Сегментація ринку логістики включає промисловий та виробничий сектори, нафтову і газову промисловість, роздрібну торгівлю та охорону здоров'я. У 2023 році лідером ринку став промисловий і виробничий сектор, який, за прогнозами, буде найшвидше зростаючим сегментом у період з 2024 по 2033 рік. Це пов'язано з покращенням ефективності, продуктивності та зниженням витрат, що підвищує задоволеність споживачів.

Зростання споживання та виробництва фармацевтичних препаратів, а також інноваційних медичних пристроїв, поряд із зростанням цільової групи пацієнтів, прогнозується як рушійна сила розвитку логістики в охороні здоров'я у прогнозованому періоді.

Таблиця 2.2 – Дохід ринку логістики, за кінцевими споживачами за 2020-2023 роки., у млрд дол. США

Кінцевий споживач	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Промисловість та виробництво	2418.05	2500.89	2570.59	2867.46
Роздрібна торгівля та електронна комерція	1349.62	1398.06	1439.24	1607.90
Охорона здоров'я	799.32	850.60	899.54	1032.35
Нафта і газ	544.54	573.43	600.09	681.54
Інші	2300.24	2393.25	2473.81	2774.13

Джерело: складено автором на основі [27]

У листопаді 2022 року компанія United Parcel Service Inc. придбала компанію Bomi Group, що спеціалізується на транспортуванні та зберіганні товарів з контрольованою температурою в Європі.

У січні 2020 року H. Robinson інвестувала 225 мільйонів доларів у Prime Distribution Services, що включає 2,6 мільйона квадратних футів складських приміщень та надає компанії послуги з консолідації роздрібної торгівлі, такі як дистрибуція, виконання замовлень та управління запасами.

Надійність ланцюга постачання є однією з найважливіших складових успішного функціонування глобальної торгівлі. У сучасних умовах, середній час транспортування контейнерів по всіх основних торговельних шляхах — від порту відправлення до порту призначення — складає приблизно 44 дні з варіацією 10,5 днів. Враховуючи ці показники, можна відзначити, що близько 60% часу, витраченого на міжнародну торгівлю, припадає саме на морську логістику. Проте найбільші затримки часто виникають через перебої в операціях, що відбуваються в портах, аеропортах чи мультимодальних терміналах, зокрема на етапах завантаження або розвантаження контейнерів.

Інвестиції в інфраструктуру цих ключових вузлів — портів, митниць, а також модернізація логістичних технологій — можуть суттєво підвищити надійність постачань. Одним із важливих факторів є ефективність перевезень, яка іноді переважає над рівнем доходу. Це особливо виявляється, коли розглядаються нові показники продуктивності, такі як час перебування контейнерів у портах або швидкість митного оформлення вантажів. Стратегії, що спрямовані на оптимізацію цих процесів, стають важливими для забезпечення стабільних та передбачуваних поставок.

Під час пандемії, а особливо в останньому році, проблеми з постачальницькими ланцюгами значно вплинули на функціонування бізнесів і спричинили дефіцит товарів у багатьох галузях. Це підкреслило важливість логістики для глобальної економіки та стабільності міжнародної торгівлі. У цьому контексті важливу роль відіграють індекси, які оцінюють ефективність логістичних процесів у різних країнах. Одним із таких інструментів є Індекс ефективності логістики (Logistics Performance Index, LPI), який ранжує країни на основі кількох критеріїв, серед яких митні процедури, інфраструктура,

міжнародні вантажоперевезення, кваліфікація логістичних фахівців, своєчасність доставки та можливість відстеження вантажів (див. табл. 2.3).

Індекс ефективності логістики (LPI), розроблений Всесвітнім банком, використовується для оцінки глобальної ефективності логістичних процесів. Останні дані, зібрані для LPI 2023 року, були отримані за результатами опитування, проведеного серед міжнародних експедиторів, провідних компаній у сфері логістики та основних операторів швидкої доставки, таких як DHL, FedEx та UPS.

Таблиця 2.3 – Індекс ефективності логістики (LPI) за країнами за 2023 рік

Країна	LPI загальний бал у 2023 році	LPI митних процедур	LPI інфра-структури	LPI міжнародних перевезень	LPI компе-тентності	LPI своєча-сності	LPI перевезень
Сінгапур	4.3	4.2	4.6	4	4.4	4.3	4.4
Фінляндія	4.2	4	4.2	4.1	4.2	4.3	4.2
Німеччина	4.1	3.9	4.3	3.7	4.2	4.1	4.2
Нідерланди	4.1	3.9	4.2	3.7	4.2	4	4.2
Швейцарія	4.1	4.1	4.4	3.6	4.3	4.2	4.2
Данія	4.1	4.1	4.1	3.6	4.1	4.1	4.3
Канада	4	4	4.3	3.6	4.2	4.1	4.1
Бельгія	4	3.9	4.1	3.8	4.2	4.2	4
США	3.8	3.7	3.9	3.4	3.9	3.8	4.2
Південна Корея	3.8	3.9	4.1	3.4	3.8	3.8	3.8
Китай	3.7	3.3	4	3.6	3.8	3.7	3.8
Велика Британія	3.7	3.5	3.7	3.5	3.7	3.7	4
Індія	3.4	3	3.2	3.5	3.5	3.6	3.4
Індонезія	3	2.8	2.9	3	2.9	3.3	3
Україна	2.7	2.4	2.4	2.8	2.6	3.1	2.6
Казахстан	2.7	2.6	2.5	2.6	2.7	2.9	2.8
Нігеріч	2.6	2.4	2.4	2.5	2.3	3.1	2.7
Молдова	2.5	1.9	1.9	2.7	2.8	3	2.8
Судан	2.4	2.1	2.3	2.4	2.4	2.7	2.3
Афганістан	1.9	2.1	1.7	1.8	2	2.3	1.6
Лівія	1.9	1.9	1.7	2	1.9	2.2	1.8

Джерело: складено автором на основі [28]

Згідно з останніми даними, лідером за версією LPI на 2023 рік є Сінгапур, який отримав оцінку 4.30. Це означає, що країна продемонструвала високий рівень ефективності у всіх категоріях, окрім міжнародних вантажоперевезень, де Сінгапур поділяє друге місце з Гонконгом. Друге місце за результатами індексу посідає Фінляндія з оцінкою 4.20, при цьому ця країна випередила Сінгапур за якістю міжнародних вантажоперевезень. Третє місце розділяють чотири країни з оцінкою 4.10: Німеччина, Нідерланди, Швейцарія та Данія.

Найбільш очевидний приклад — це розвиток таких країн, як Гонконг чи Тайвань, що мають стабільні позиції у логістичному рейтингу завдяки високим показникам у шести компонентах індексу ефективності логістики. У майбутньому ці країни можуть навіть випереджати більш розвинені економіки за цими критеріями.

Країни з найнижчими оцінками в індексі — Афганістан і Лівія, які отримали по 1.90. У той час як Афганістан демонструє кращі результати в таких категоріях, як митні процедури, кваліфікація логістичних фахівців та своєчасність доставки, Лівія випереджає за показниками міжнародних вантажоперевезень і можливості відстеження вантажів. Обидві країни мають однакові показники за рівнем розвитку інфраструктури.

Сполучені Штати Америки, разом з Південною Кореєю, отримали оцінку 3.80. Вони випередили Китай та Великобританію, які набрали по 3.70. Південна Корея обійшла США за показниками митних процедур та інфраструктури, тоді як США отримали кращі результати за кваліфікацією логістичних фахівців і можливістю відстеження вантажів.

У категорії митних процедур найвищі оцінки отримали Швейцарія та Данія з показником 4.10. Найгірші показники за цією категорією продемонстрували Сомалія та Ангола і Ємен.

Щодо інфраструктури, Швейцарія посіла друге місце після Сінгапуру з оцінкою 4.40, а Німеччина та Канада отримали по 4.30. Найнижчі показники за цією категорією, як і за іншими, показали Афганістан і Лівія. У категорії міжнародних вантажоперевезень найгірший результат має Ємен, за

кваліфікацією логістичних фахівців останнє місце займає Сомалія, а за своєчасністю доставки — Ангола та Камерун.

Ці дані свідчать про важливість розвитку логістичної інфраструктури та вдосконалення логістичних процесів для забезпечення стабільного розвитку національних економік і підтримки міжнародної торгівлі.

Опитування для LPI 2023 року було проведене з вересня по листопад 2023 року. У ньому взяли участь 658 респондентів з різних країн, що дозволило отримати різноманітні відомості про сучасні тенденції та проблеми в міжнародних логістичних процесах. Респонденти були розподілені таким чином: 5% з них представляють країни з низьким рівнем доходу, 38% — з країн із середнім рівнем доходу, 22% — з країн з високим рівнем доходу, а решта 35% працюють у країнах з високим і дуже високим рівнем доходу (див. рис.2.2)

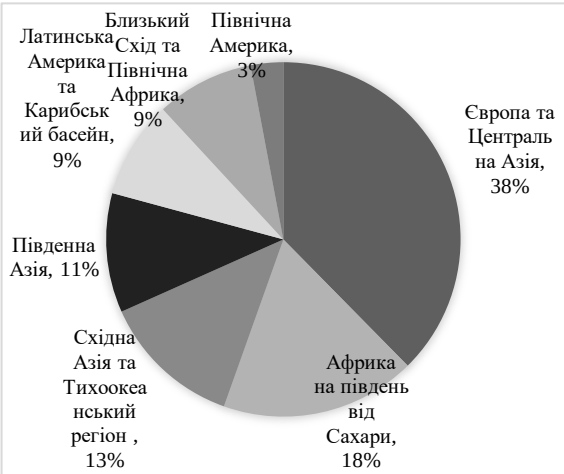

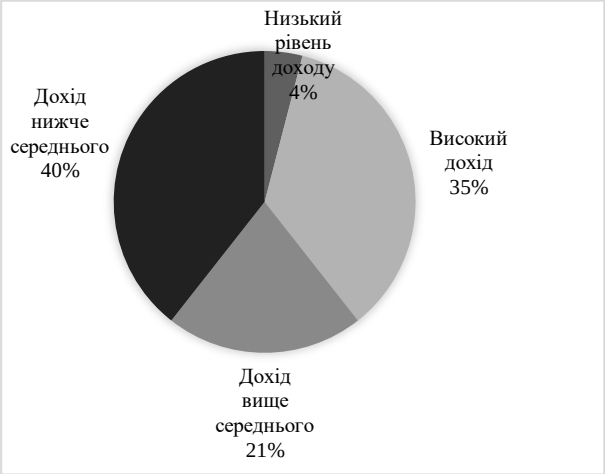

Рисунок 2.2. та 2.3 – Кількість респондентів за місцезнаходженням та дохідною групою країни за 2023 рік, у %

Джерело: складено автором на основі [29]

Географічно 40% опитаних працюють у Європі та Центральній Азії, 14% — в Азії та Тихоокеанському регіоні, 12% — у Південній Азії, 19% — в Африці, 9% — у Латинській Америці, 7% — на Близькому Сході та в Північній Африці, і лише 4% — у Північній Америці. Такий розподіл респондентів підкреслює важливість глобальних зв'язків у логістичних процесах і

відображає тенденції, пов'язані зі зміною торгових шляхів і логістичних стратегій, які забезпечують стабільне зростання міжнародної торгівлі.

Що стосується основних видів транспорту, то у 2023 році спостерігається збільшення частки респондентів, які займаються мультимодальними перевезеннями (до 38%), що є відповіддю на потребу в оптимізації логістичних ланцюгів. Морські перевезення залишаються основним видом транспорту з часткою в 29%, а автомобільні перевезення складають 17%, що трохи знизилося в порівнянні з попередніми роками. Авіаперевезення в цілому залишаються на рівні 12% (див. рис. 2.3.).

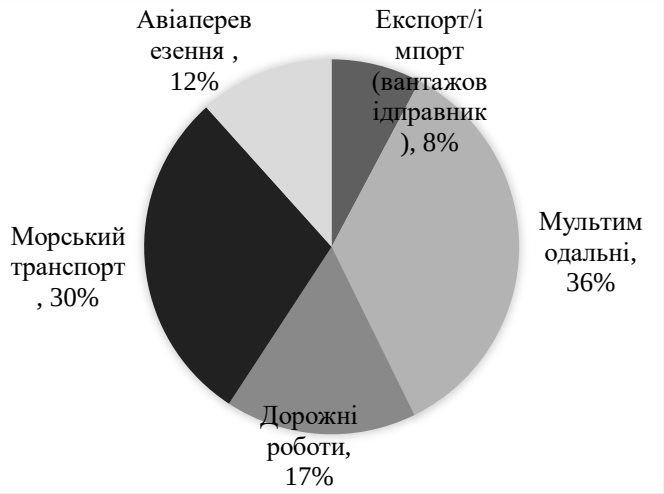

Рисунок 2.4. та 2.5 – Респонденти за видом транспорту та видом економічної діяльності за 2023 рік, у %

Джерело: складено автором на основі [29]

Щодо напрямків діяльності, 58% респондентів у 2023 році займаються міжнародною експедиторською діяльністю, 13% — вантажними перевезеннями, 10% — митним оформленням, і 9% — імпортом та експортом. Така структура свідчить про збільшення попиту на комплексні логістичні послуги, в умовах глобальних змін і зростаючої потреби в ефективних міжнародних поставках.

Для більш детального дослідження стану логістики в Україні доцільно провести оцінку всіх складових Індексу ефективності логістики (див. табл. 2.4).

Таблиця 2.4 – Динаміка позицій України в індексі ефективності логістики за період 2007–2023 років

Показники	2007	2010	2012	2014	2016	2018	2023
Рейтинг ефективності митного контролю	97	135	88	66	91	89	90
Оцінка ефективності митного контролю	2,22	2,02	2,41	2,69	2,3	2,49	2,4
Рейтинг якості інфраструктури	94	74	79	170	84	119	89
Оцінка якості інфраструктури	2,35	2,44	2,69	2,65	2,49	2,22	2,4
Рейтинг ефективності міжнародних перевезень	83	84	83	67	95	68	75
Оцінка ефективності міжнародних перевезень	2,53	2,79	2,72	2,95	2,59	2,83	2,8
Рейтинг ефективності роботи логістичних компаній	90	90	77	71	95	61	92
Оцінка ефективності роботи логістичних компаній	2,41	2,59	2,85	2,84	2,55	2,84	2,6
Рейтинг системи відстеження вантажів	80	128	51	45	61	52	94
Оцінка системи відстеження вантажів	2,53	2,49	3,15	3,23	2,96	3,11	2,6
Рейтинг своєчасності постачань	55	114	68	52	54	65	76
Оцінка своєчасності постачань	3,31	3,06	3,31	3,51	3,51	3,42	3,1
Загальний рейтинг за індексом ефективності логістики	73	127	102	66	61	68	79
Загальна оцінка за індексом ефективності логістики	2,55	2,57	2,85	2,98	2,74	2,83	2,7

Джерело: складено автором на основі [30]

Аналіз результатів свідчить, що митниця є одним із найбільш проблемних елементів логістичної системи України. Одна з основних причин неефективності митних процесів – високий рівень контрабанди, що негативно впливає на функціонування митниці та загальну безпеку держави. Обсяг контрабанди товарів через митний кордон України у першій половині 2022 року становив близько 4 млрд доларів США. Це свідчить не лише про порушення митних процедур, але й про наявність системних проблем у державному управлінні, зокрема в митній політиці та фіскальному адмініструванні. [31]

Такі показники вказують на необхідність проведення масштабних реформ, спрямованих на вдосконалення митного контролю та запобігання контрабанді. Підвищення ефективності роботи митниці потребує не лише

поліпшення процедур митного оформлення, а й впровадження нових технологій для автоматизації процесів та запровадження більш прозорих і ефективних методів перевірки товарів.

Ще одним важливим аспектом є стан інфраструктури, пунктів пропуску та митних постів, які часто перебувають у незадовільному стані. Кількість пунктів пропуску на кордоні є обмеженою, що призводить до їх перенавантаженості та створює затримки в митному оформленні вантажів. Це безпосередньо впливає на зростання черг вантажних транспортних засобів на кордоні, що, в свою чергу, призводить до затримок постачань, збільшення витрат на логістику та зниження загальної ефективності діяльності підприємств.

За умов, коли митниці та інфраструктура не функціонують на належному рівні, підприємства стикаються з додатковими витратами та непередбачуваними затримками, що негативно позначається на конкурентоспроможності. Тому важливою складовою оцінки ефективності логістичних процесів є не тільки аналіз роботи митних органів, але й оцінка стану інфраструктури, яка безпосередньо впливає на час доставки та загальні витрати на транспортування товарів.

Загалом, дані LPI 2023 року підкреслюють важливість технологічних інновацій, сталого розвитку та адаптації до змін, викликаних новими геополітичними і економічними викликами. Вони вказують на необхідність подальшої диверсифікації постачальників і послуг, автоматизації логістичних процесів, а також інтеграції мультимодальних і більш гнучких транспортних рішень. Для компаній, що займаються міжнародною торгівлею, ці фактори визначають майбутні напрямки розвитку та стратегії, спрямовані на підвищення ефективності та конкурентоспроможності на глобальному ринку.

Для аналізу взаємозв'язків між ефективністю логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності та іншими макроекономічними показниками, було проведено кореляційний аналіз. Результати аналізу дозволить виявити можливу кореляцію між позиціями країн у цих рейтингах і

наочно продемонструвати, як ефективність логістики може впливати на економічні показники (див. Табл. 2.5).

Таке порівняння також дає змогу оцінити реальну значущість результатів вимірів ефективності логістики та їх взаємозв'язок з основними економічними індикаторами. Для об'єктивності аналізу в дослідження включено порівняння позицій країн за рейтингом LPI з показниками, такими як валовий внутрішній продукт (ВВП), прямі іноземні інвестиції (FDI), експорт і імпорт товарів і послуг. [32]

Під час кореляційного аналізу були розраховані попарні коефіцієнти кореляції для місць 30 країн у рейтингу LPI, що включає: 10 країн з топ-10 LPI економік світу, 10 країн із середнім рівнем доходу, які демонструють високу ефективність логістики, та 10 країн з низьким рівнем доходу.

Таблиця 2.4 – Коефіцієнти кореляції між рейтингами LPI та іншими економічними індикаторами для 30 країн світу у 2023 році

Інди-катори	**LPI**	**GDP**	**Exports**	**Imports**	**FDI**	**GCI**	**DB**	**GII**	**MPI**	**Best Countries for Business**
LPI	1	0.623	0.690	0.660	0.720	0.910	0.750	0.860	0.710	0.880
GDP	0.623	1	0.872	0.845	0.870	0.600	0.520	0.550	0.540	0.560
Exports	0.690	0.872	1	0.989	0.900	0.690	0.530	0.670	0.750	0.570
Imports	0.660	0.845	0.989	1	0.903	0.650	0.490	0.630	0.760	0.540
FDI	0.720	0.870	0.900	0.903	1	0.651	0.530	0.610	0.710	0.600
GCI	0.910	0.600	0.690	0.650	0.651	1	0.831	0.890	0.740	0.940
DB	0.750	0.520	0.530	0.490	0.530	0.831	1	0.841	0.570	0.890
GII	0.860	0.550	0.670	0.630	0.610	0.890	0.841	1	0.675	0.880
MPI	0.710	0.540	0.750	0.760	0.710	0.740	0.570	0.675	1	0.620
Best Countries for Business	0.880	0.560	0.570	0.540	0.600	0.940	0.890	0.880	0.620	1

Джерело: складено автором на основі [33]

Коефіцієнт кореляції між LPI та ВВП становить 0,65, що підтверджує існування прямого зв'язку між ефективністю логістики та рівнем економічного розвитку країни. Кореляція між LPI та експортом товарів і послуг 0,71 та імпортом 0,67 також підтверджує, що ефективна логістика безпосередньо сприяє зростанню міжнародної торгівлі. Крім того, високі значення кореляції спостерігаються між LPI та іншими індикаторами, такими як FDI 0,72 та GCI 0,91, що вказує на вплив логістики на залучення іноземних інвестицій і конкурентоспроможність на глобальному ринку.

Кореляційний аналіз попарних коефіцієнтів кореляції між рейтингом ефективності логістики LPIта іншими економічними показниками показав, що ефективність логістики має значний вплив на ключові індикатори економічного розвитку. Між рейтингом LPI і ВВП існує помітна кореляція 0,623, що свідчить про тісний зв'язок між високим рівнем логістики та економічним зростанням. Країни з високими показниками LPI також мають високий рівень експорту 0,690, імпорту 0,660 та прямих іноземних інвестицій 0,720, що підтверджує важливість ефективної логістики для зовнішньої торгівлі та залучення інвестицій.

Висока кореляція між LPI та індексами конкурентоспроможності (GCI) та бізнес-клімату (DB) 0,910 і 0,750 відповідно свідчить про те, що розвиток логістичних систем сприяє покращенню умов для ведення бізнесу та підвищенню конкурентоспроможності країни. Також, з огляду на кореляцію з індексом глобальних інновацій (GII) 0,860 та індексом людського потенціалу (MPI) 0,710, можна зробити висновок, що ефективна логістика є важливим фактором для розвитку інновацій та людського капіталу.

Загалом, аналіз підтверджує, що ефективність логістики відіграє ключову роль у покращенні економічних показників, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості країни.

2.2. Аналіз показників логістичного забезпечення ТОВ "Віннер Імпортс Україна, ЛТД"

ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД" є важливим елементом "Віннер Груп Україна", яка протягом понад 29 років успішно здійснює свою діяльність на українському автомобільному ринку. Компанія виступає офіційним імпортером таких провідних світових брендів, як Ford, Volvo, Jaguar, Land Rover, Porsche та Bentley. Вона надає клієнтам не лише широкий асортимент автомобілів, але й запчастини, сервісне обслуговування та високоякісний клієнтський досвід, що відповідає міжнародним стандартам. [34]

Відповідно до чинного законодавства України, відповідно до Закону України «Про господарські товариства», ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД" функціонує як товариство з обмеженою відповідальністю, що дозволяє йому залучати іноземні інвестиції та реалізовувати широкий спектр послуг.

Основним напрямком діяльності компанії є імпорт автомобілів від провідних світових виробників, таких як Ford, Volvo, Jaguar, Land Rover, Porsche та Bentley. У рамках своєї діяльності "Віннер Імпортс Україна" не лише забезпечує постачання автомобілів, але й пропонує клієнтам запчастини, сервісне обслуговування та високоякісний клієнтський досвід у 47 дилерських центрах, розташованих по всій території України.

Крім автомобільного бізнесу, компанія активно розвиває сегмент будівництва та управління нерухомістю. До складу "Віннер Груп Україна" входять такі підприємства, як "Віннер Будівництво", "Віннер Фасіліті Менеджмент" та "Віннер Проперті Менеджмент", що забезпечують комплексні рішення в сфері житлової та комерційної нерухомості.

Станом на січень 2021 року ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД" стало одним з найбільших платників податків у своєму сегменті, здійснивши повернення до державного бюджету України понад 1,5 мільярда доларів США. Цей факт підтверджує не лише фінансову стабільність компанії, але й її важливу роль у розвитку економіки України. Детальний опис фінансової звітності підприємства за 2019-2020 роки зображено у Додатку А. [34]

Персонал "Віннер Груп Україна" складається з понад 700 фахівців, що свідчить про значну трудозайнятість компанії та її вклад у створення нових робочих місць. Співробітники проходять регулярні тренінги та підвищення кваліфікації, що забезпечує високий рівень обслуговування клієнтів та підтримання стандартів якості продукції.

З огляду на динамічні зміни в автомобільній галузі та активний розвиток нових технологій, "Віннер Груп Україна" планує продовжувати впровадження інноваційних рішень, орієнтуючись на розширення асортименту продукції та покращення ефективності логістичних процесів. У найближчій перспективі компанія має намір укріпити свої позиції на українському ринку, реалізуючи стратегії, спрямовані на задоволення потреб клієнтів і підвищення конкурентоспроможності.

Вивчення етапів розвитку компанії ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД" є важливим для аналізу логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Компанія демонструє значні досягнення у своїй сфері, що стало можливим завдяки впровадженню ефективних логістичних стратегій.

У 1991 році Іван Гинянський, український підприємець, який раніше працював у США, прийняв пропозицію Ford Motor Company представляти автомобілі цього бренду в Україні, що стало знаковим моментом для розвитку автомобільного бізнесу в країні. Наступного року "Віннер" став офіційним дилером Ford у Києві та кількох інших містах, а вже у 1994 році відкрив найбільшу в Україні сервісну станцію, що підкреслювало важливість якісного обслуговування в рамках логістичних процесів. [35]

У 1997 році компанія розширила свій бізнес, заснувавши "Віннер Будівництво" та відкривши перший в Україні салон автомобілів Ford. Це рішення сприяло оптимізації логістичних витрат, адже компанія змогла зменшити залежність від сторонніх постачальників. У 2000 році "Віннер Імпортс Україна" отримала статус офіційного імпортера автомобілів Volvo, що додало нові виклики і можливості для компанії.

Між 2004 і 2005 роками "Віннер" розширив свою присутність на ринку, ставши представником преміальних брендів, таких як Jaguar, Land Rover і Porsche. Це вимагало вдосконалення логістичних процесів для задоволення потреб вимогливих клієнтів. Відкриття мультибрендового автомобільного центру "Віннер Автомотів" у 2006 році стало знаковою подією, оскільки він був одним із найбільших автосалонів у Східній Європі і дозволив оптимізувати процеси доставки та обслуговування.

У 2009 році під Києвом був відкритий новий дистриб'юторський центр, здатний обробляти до 8 000 автомобілів на рік, що стало важливим етапом у вдосконаленні логістичних процедур. Також того ж року головний офіс компанії переїхав, що покращило комунікацію та організацію роботи. У 2014 році відкриття концептуального дилерського центру "Порше Центр Київ Аеропорт" дозволило компанії розширити свої логістичні можливості, пропонуючи широкий спектр послуг з продажу та сервісного обслуговування.

У 2016 році, підписавши ексклюзивний договір з компанією Bentley в день 25-ї річниці незалежності України, "Віннер" підкреслив свій статус на ринку. 2017 рік ознаменувався святкуванням 25-річчя компанії, що свідчить про стабільність та надійність її бізнес-моделі.

Відкриття унікального дилерського центру "Ягуар Ленд Ровер Київ Аеропорт" у 2018 році стало свідченням зобов'язання компанії дотримуватися міжнародних стандартів. 2019 рік приніс нові досягнення, зокрема відкриття найбільшого концептуального дилерського центру Bentley в Європі на Бориспільській трасі та отримання статусу офіційного дилера Renault.

Таким чином, етапи розвитку ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД" свідчать про активне впровадження нових технологій та стратегій, які забезпечують підвищення ефективності логістичного забезпечення в зовнішньоекономічній діяльності підприємства.

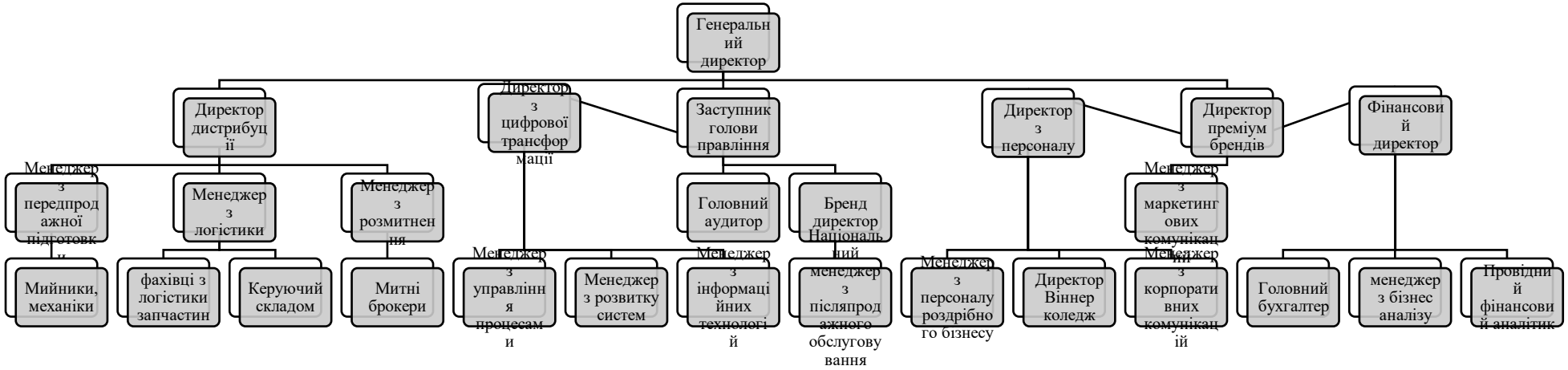

Рисунок 2.6 – Організаційно – правова структура ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД"

Джерело: складено автором самостійно

Логістична діяльність компанії «Віннер Імпортс Україна» є ключовим елементом її успішного функціонування на українському автомобільному ринку. Як офіційний імпортер відомих брендів, таких як Ford, Volvo, Jaguar, Land Rover, Porsche та Bentley, компанія реалізує складну систему логістичних процесів, що включає транспортування, зберігання, обробку замовлень та обслуговування клієнтів.

Компанія здійснює імпорт автомобілів та запчастин через портові термінали, що забезпечує оптимальну логістичну ланцюг. Для цього ТОВ «Віннер Імпортс. ЛТД» має налагоджені партнерські відносини з міжнародними перевізниками, що гарантує надійність та своєчасність доставки. Всі етапи постачання контролюються через інтегровану інформаційну систему, що дозволяє відстежувати статус вантажів у реальному часі.

Управління запасами є важливим аспектом логістичної діяльності компанії. ТОВ «Віннер Імпортс. ЛТД» активно використовує методи прогнозування попиту для оптимізації рівня запасів на складах. Це дозволяє знизити витрати на зберігання та уникнути дефіциту товарів. Компанія також імплементує системи автоматизації, які забезпечують точний облік товарів та покращують процеси управління.

ТОВ «Віннер Імпортс. ЛТД» використовує різні види транспорту для забезпечення ефективності доставки. Автомобілі доставляються до дилерських центрів та кінцевих споживачів як автотранспортом, так і залізницею, що дозволяє адаптуватися до різних умов та знижувати витрати. Для підтримки високої якості обслуговування «Віннер Імпортс Україна» співпрацює з перевіреними логістичними компаніями.

Логістична діяльність компанії також включає сервісне обслуговування. Завдяки власним сервісним центрам, ТОВ «Віннер Імпортс. ЛТД» забезпечує повний спектр послуг — від гарантійного обслуговування до ремонту. Це не лише підвищує рівень задоволеності клієнтів, але й сприяє формуванню довгострокових відносин з покупцями.

Сучасні інформаційні технології грають важливу роль у логістичній діяльності компанії. Впровадження ERP-системи дозволяє автоматизувати багато процесів,

таких як управління запасами, обробка замовлень та аналіз даних. Це підвищує ефективність управлінських рішень і знижує ризики, пов'язані з людським фактором.

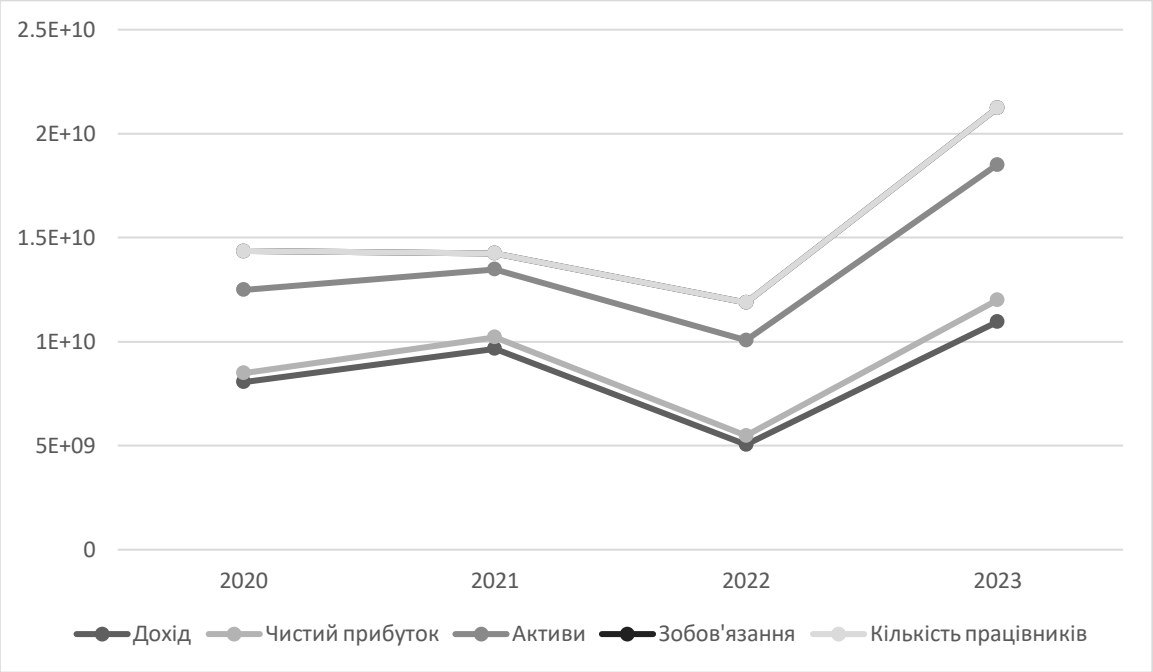

Рисунок 2.7 – Динаміка фінансових показників ТОВ "Віннер Імпортс Україна" за 2020-2023 роки

Джерело: складено автором на основі [36]

На основі представлених даних про фінансову звітність ТОВ "Віннер Імпортс Україна" за період з 2020 по 2023 роки можна відзначити позитивні тенденції в основних фінансових показниках. Дохід компанії у 2023 році склав 10951922000 грн, що свідчить про значний ріст порівняно з 2022 роком, коли дохід становив 5 051 304 000 грн. Цей ріст підтверджує ефективність бізнес-стратегії компанії та успішність у залученні нових клієнтів.

Чистий прибуток також демонструє позитивну динаміку, збільшившись з 432 489 000 грн у 2022 році до 1 046 129 000 грн у 2023 році. Це свідчить про зростання ефективності управління витратами та поліпшення фінансових результатів.

Активи компанії за цей період виросли з 4 003 590 000 грн у 2020 році до 6 516 011 000 грн у 2023 році, що вказує на збільшення ресурсів, доступних для ведення діяльності, а також на потенціал для подальшого розвитку.

Зобов'язання компанії зросли з 1 861 167 000 грн у 2020 році до 2 713 985 000 грн у 2023 році. Хоча це може викликати певні занепокоєння, важливо зазначити, що зростання зобов'язань відбувається в умовах зростання доходів і активів, що свідчить про здатність компанії справлятися з новими фінансовими зобов'язаннями.

Таким чином, загалом, фінансова звітність ТОВ "Віннер Імпортс Україна" свідчить про стійкий розвиток компанії, що позитивно впливає на її конкурентоспроможність на ринку.

Проаналізуємо детальніше ключові елементи, що впливають на ефективність логістичного забезпечення компанії (див. табл. 2.1.)

Таблиця 2.5 – Динаміка показників активів ТОВ "Віннер Імпортс Україна" за 2022-2023 роки

Показник	**2022**	**2023**	**Абс. приріст (+, -)**	**Відн. приріст (%)**
Основні засоби	510	525,3	15,3	+3.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	380	400	20	+5.26
Необоротні активи	1,150,000	1,200,000	50	+4.35
Запаси	2,540,000	3,175,000	635	+25.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари	280	290	10	+3.57
Інша поточна дебіторська заборгованість	360	390	30	+8.33
Оборотні активи	2,920,000	3,425,000	505	+17.29
Активи	4,070,000	4,625,000	555	+13.64

Джерело: складено автором на основі [37]

Зростання запасів на 25% свідчить про готовність до підвищення попиту, проте може призвести до підвищення витрат на зберігання. Необхідно оптимізувати структуру запасів, щоб уникнути зайвих витрат.

Збільшення оборотних активів на 17.29% свідчить про поліпшення ліквідності, що дозволяє швидше реагувати на ринкові зміни. Водночас компанії слід уважно стежити за дебіторською заборгованістю, щоб зменшити ризики неплатежів.

Зростання основних засобів на 3% вказує на інвестиції в модернізацію, що підвищить ефективність логістичних процесів. Загальний приріст активів на 13.64% свідчить про фінансову стабільність, що відкриває можливості для подальшого розвитку.

Наступним кроком SWOT-аналіз потрібно провести логістичної діяльності ТОВ «Віннер Імпортс Україна, ЛТД» та представити в табл.2.7.

Таблиця 2.6 – SWOT-аналіз логістичної діяльності ТОВ «Віннер Імпортс Україна, ЛТД»

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
Розвинена інфраструктура	Висока залежність від ручної праці деяких процесів
Досвідчена команда	Затримки у прийнятті рішень
Широка мережа постачальників	Залежність від імпортних постачальників
Високий рівень обслуговування клієнтів	Залежність від традиційних методів доставки
Гнучкість у реагуванні на зміни ринку	Залежність від політичних і економічних умов в країнах-постачальниках
Загрози	**Можливості**
Висока залежність від ручної праці деяких процесів	Партнерство з технологічними компаніями
Економічна нестабільність в країні	Розширення на нові ринки
Ризики пов'язані з логістичними ланцюгами	Впровадження нових технологій
Технічні проблеми	Аутсорсинг логістичних функцій

Складено автором самостійно

2.3. Аналіз тенденцій ефективності логістичних процесів у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

У сучасних умовах глобалізації та цифровізації, технологічні інновації в логістичній галузі відіграють ключову роль у підвищенні ефективності логістичних процесів, що безпосередньо впливає на зовнішньоекономічну діяльність підприємств. Впровадження новітніх технологій дозволяє оптимізувати ланцюги постачання, знижувати витрати, підвищувати оперативність та конкурентоспроможність. До основних технологічних тенденцій, що впливають на логістичні процеси у 2024 році, можна віднести автоматизацію та роботизацію, використання штучного інтелекту (ШІ) і машинного навчання (МН), блокчейн, Інтернет речей (IoT), а також доповнену і віртуальну реальність (AR/VR).

Автоматизація та роботизація є одними з провідних технологічних тенденцій у логістичній галузі. Згідно з даними щорічного звіту MHI (2023), 80% підприємств планують інвестувати в інтеграцію робототехніки та автоматизації у свої операційні процеси. Автоматизовані системи збору та сортування, роботизовані пелетизатори і автономні транспортні засоби (AGV) значно покращують ефективність складування та знижують кількість людських помилок. Такі технології дають змогу працівникам зосереджуватися на стратегічних завданнях, зменшуючи ризики в небезпечних умовах. [38]

Великі компанії, такі як Amazon та Alibaba, активно використовують роботизовані системи для автоматизації сортування, пакування та доставки товарів. У свою чергу, компанія DHL, інвестувавши $15 млн у співпрацю з Boston Dynamics, автоматизувала складські операції в Північній Америці, що дозволило збільшити продуктивність праці на 50-100% та підвищити пропускну здатність складів на 30%.

Штучний інтелект та машинне навчання (ШІ та МН) є іншими важливими технологіями, що мають значний вплив на ефективність логістичних процесів. Застосування алгоритмів ШІ для аналізу великих даних дозволяє не лише оптимізувати маршрути та передбачати попит, а й знижувати витрати та підвищувати рівень обслуговування. Наприклад, система ORION компанії UPS, що

використовує МН для оптимізації маршрутів водіїв, дозволяє значно знизити витрати на транспортування.

Згідно з дослідженням, компанії, які рано впровадили ШІ в логістику, змогли знизити витрати на логістику на 15%, оптимізувати рівень запасів на 35% та підвищити рівень обслуговування на 65%. Впровадження технологій ШІ дозволяє значно підвищити ефективність процесів планування та управління ланцюгами постачання. [39]

Блокчейн-технології в логістиці забезпечують високий рівень прозорості та безпеки в управлінні ланцюгами постачання. Згідно з прогнозами, ринок блокчейн-технологій у постачанні зростатиме на 45,55% щорічно до 2030 року. Блокчейн дозволяє відслідковувати кожен товар або продукт на всіх етапах його переміщення — від виробництва до кінцевого споживача, надаючи йому унікальну цифрову ідентичність. Це значно підвищує ефективність логістичних процесів, зменшуючи ризики маніпуляцій з даними та забезпечуючи більш прозору взаємодію між усіма учасниками ланцюга постачання.

Прикладом ефективного застосування блокчейн-технологій є платформа TradeLens, розроблена компаніями Maersk та IBM, яка забезпечує поліпшену видимість даних та знижує обсяг документації. Walmart також використовує технології блокчейн для відстеження руху продуктів харчування від постачальників до магазинів. [40]

Згідно з результатами опитування, яке проводилось Міжнародним звітом МНІ, різні технології мають різний рівень потенціалу для впливу на логістичні та постачальницькі ланцюги, в контексті зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Роботизація та автоматизація займають лідируючі позиції: 39% респондентів вважають, що ці технології можуть забезпечити значну конкурентну перевагу, тоді як 17% зазначають їх здатність порушити існуючі стандарти та змінити правила гри в галузі. (див. рис. 2.8).

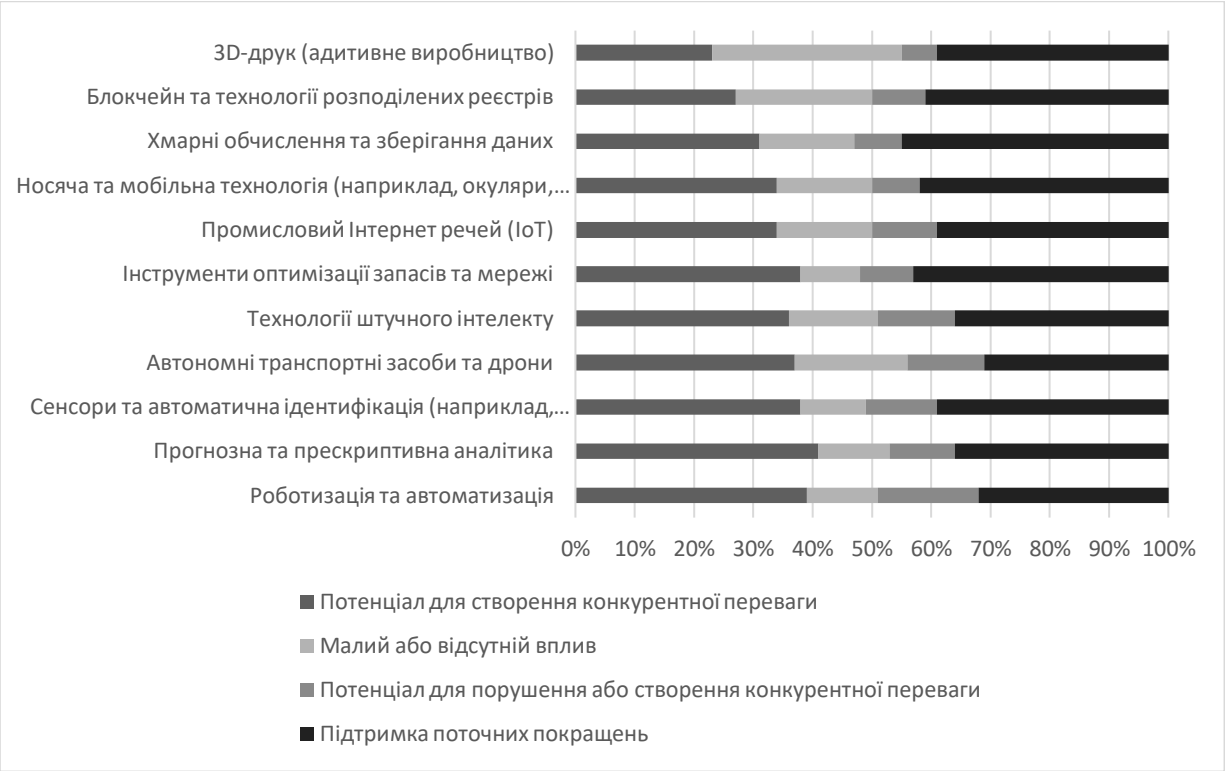

Рисунок 2.8 – Результати опитування щодо пливу технологій на ланцюг поставок у 2023 році

Джерело: складено автором на основі [41]

Разом з тим, інші технології, такі як прогностична та прескриптивна аналітика, сенсори та автоматична ідентифікація (наприклад, RFID і штрих-коди), автономні транспортні засоби та дрони, а також штучний інтелект, наближаються до лідерів за своїм потенціалом для покращення ефективності та оптимізації логістичних процесів. Вони здатні значно полегшити управління запасами, відстеження вантажів і автоматизацію процесів, що відіграє важливу роль у зменшенні витрат та підвищенні ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Останнє місце в опитуванні займає технологія 3D-друку, яка хоча й має менший вплив на поточні процеси, однак її потенціал у майбутньому може бути значним, оскільки вона може сприяти оптимізації виробничих і логістичних ланцюгів, через зниження витрат на транспортування та зберігання товарів.

Ці результати підкреслюють, що впровадження новітніх технологій у логістичні процеси є необхідним для досягнення конкурентоспроможності та ефективності підприємств на глобальному ринку.

Технології доповненої та віртуальної реальності стають важливим інструментом для навчання та тренування персоналу, що дозволяє зменшити витрати на навчання та підвищити кваліфікацію працівників без необхідності у фізичному контакті. AR/VR технології також застосовуються для покращення планування та оптимізації робочих процесів на складах, що дозволяє знизити помилки, підвищити продуктивність і ефективність.

Наприклад, компанія DB Schenker використовує AR-окуляри для оптимізації процесів підбору та упаковки товарів, а Walmart застосовує VR для підготовки співробітників до роботи в умовах пікових продажів. Згідно з дослідженнями, використання AR/VR-технологій дозволяє підвищити продуктивність на 40%, знизити кількість помилок і поліпшити навички працівників.

Автономні транспортні засоби та дрони займають важливе місце серед технологічних тенденцій у сфері управління ланцюгами постачання (SCM), сприяючи зниженню ризику аварій, зменшенню витрат і покращенню часу доставки. Вони оснащені GPS, системами уникання зіткнень та передовими засобами керування польотами, що забезпечують безпечну та точну навігацію.

Витрати на працю становлять близько 50-60% вартості доставки "останньої милі", оскільки ціна водія може досягати $16 на годину. Однак технології управління ланцюгами постачання не стоять на місці. На сьогодні доставка за допомогою дронів для одного пакунка коштує $13,5, але завдяки розвитку технологій у сфері SCM вартість може знизитися до $1,5-$2. У майбутньому це стане можливим завдяки системам управління безпілотним рухом і рішенням для уникнення перешкод. [42]

Компанія UPS уклала партнерство з TuSimple та Waymo для впровадження самокерованих вантажівок, що транспортують пакунки по певних маршрутах. Ці автономні транспортні засоби використовують камери, лідар та радарні системи для навігації та доставки з мінімальним людським втручанням.

Дрони не є новою технологією в логістичній індустрії — компанія Domino’s Pizza вперше використала їх для доставки піци ще у 2016 році.

Amazon Prime Air ставила за мету здійснити 10 000 доставок за допомогою дронів у 2023 році, але на сьогодні вони виконали лише 100 доставок через обмеження Федеральної авіаційної адміністрації США. Водночас Walmart успішно здійснив більше 6 000 доставок в семи штатах США. [43]

У сфері інформаційних технологій управління ланцюгами постачання важливо не забувати про цифрові двійники. Це віртуальні копії фізичних активів та процесів, що дозволяють здійснювати моніторинг у реальному часі та покращувати продуктивність. За допомогою цієї технології, брокери вантажних перевезень можуть оптимізувати маршрути, ефективніше управляти запасами і ухвалювати більш гнучкі рішення.

Компанії, які використовують цифрові двійники, спостерігали за зменшенням перерв у ланцюгах постачання на 30% у 2023 році. Як приклад, компанія DHL впровадила цифрові двійники для оптимізації операцій на складах і покращення прозорості процесів. Ця технологія надає постачальникам реальний доступ до аналітики, оптимізації процесів та прогнозного обслуговування. [44]

FedEx Office, у співпраці з Accenture та River Logic, використовує цифрові двійники для візуалізації різних сценаріїв і підвищення ефективності друку та доставки. Застосування цих технологій дозволяє знижувати кількість помилок і пошкоджень, покращуючи загальний досвід клієнтів.

Для підвищення ефективності міжнародних логістичних процесів важливо визначити ключові напрямки вдосконалення. Одним із основних аспектів є збільшення використання даних у режимі реального часу. Це дозволить суттєво покращити швидкість аналізу, прийняття рішень та загальну продуктивність ланцюга постачання. Збір та обробка даних стають критично важливими елементами логістичних операцій, оскільки інформація про стан доріг, технічний стан транспортних засобів і витрати на паливо завжди має бути під рукою.

Завдяки цьому можна зменшити витрати на доставку та скоротити час, необхідний для виконання замовлень. Багато сучасних транспортних компаній вже впроваджують підходи, що базуються на даних, отриманих у реальному часі, що дозволяє їм оперативно реагувати на зміни в умовах ринку. Важливо також

дослідити, яким чином постачальники логістичних послуг третьої сторони (3PL) використовують ці технології, щоб оптимізувати свої операції.

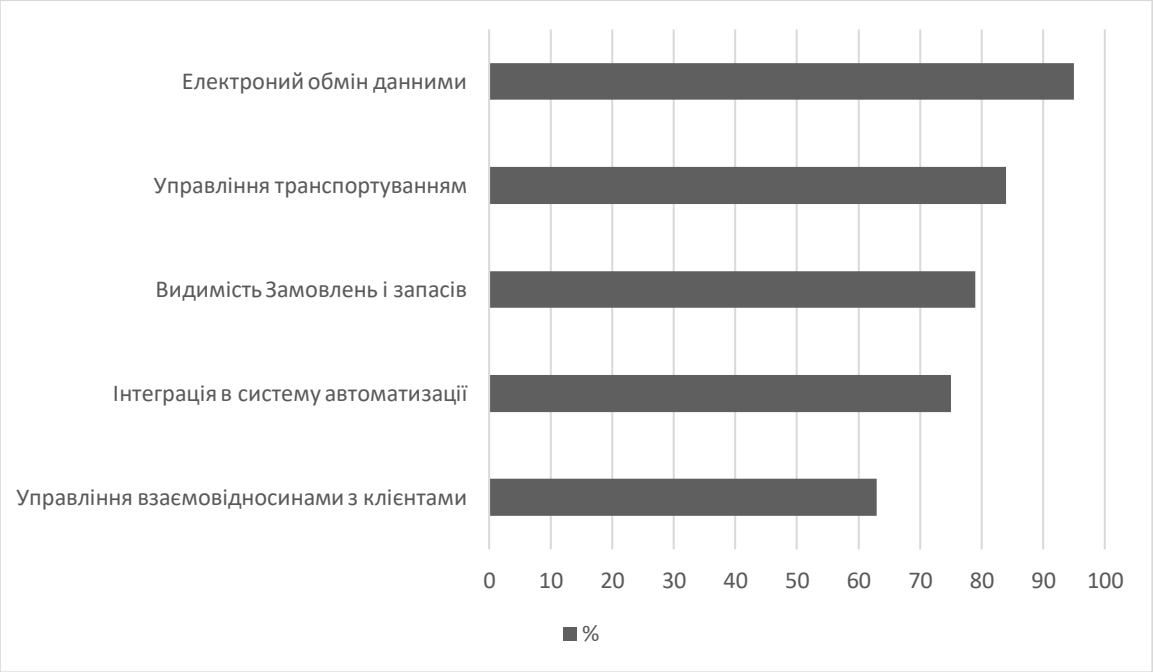

Рисунок 2.9 – Застосування технологій постачальниками 3PL, у %

Джерело: складено автором на основі [45]

Впровадження технологій, що забезпечують доступ до даних у режимі реального часу, не лише підвищує оперативність, але й знижує ризики, пов'язані з затримками та неефективністю. Це дозволяє підприємствам більш ефективно управляти своїми ресурсами, зокрема, у плануванні маршрутів та управлінні запасами. Зрештою, таке вдосконалення не лише сприяє зростанню конкурентоспроможності, але й позитивно впливає на загальний розвиток бізнесу та економіки в цілому.

З рисунка 2.3 видно, що рівень електронного обміну даними досягає вражаючих 95%, що свідчить про значні покращення у спрощенні процесів передачі інформації, швидшій обробці даних та зменшенні впливу людського фактора. Показник управління транспортом також вражає — він становить 84%, що вказує на успішну автоматизацію управлінських процесів у сфері транспортування.

Однак компаніям необхідно зосередитися на подальшій автоматизації систем логістичного управління, щоб полегшити виконання різних завдань, таких як планування маршрутів та контроль запасів на складах. Це може привернути увагу клієнтів і, як наслідок, сприяти зростанню доходів.

Вибір транспорту для логістичних перевезень також впливає на ефективність логістичних операцій. У 2023 році сегмент автотранспортних перевезень посів найбільшу частку на ринку логістичних послуг. Це зростання обумовлене збільшенням попиту на автомобільні перевезення товарів на великі відстані, зокрема для внутрішнього ринку. Вибір автомобільного транспорту є популярним серед роздрібних компаній завдяки можливості використання вантажівок та транспортних засобів з великою вантажопідйомністю. Підвищення якості доріг і розширення транспортних мереж сприяють зростанню попиту на автотранспортні послуги в Україні. Наприклад, покращення з'єднань між великими містами та більш дрібними населеними пунктами дозволяє логістичним компаніям ефективно здійснювати доставку та збір товарів.

З іншого боку, сектор водного транспорту став найшвидше зростаючим сегментом на ринку логістичних послуг у 2023 році. Водний транспорт, який включає використання суден і човнів для перевезення товарів, вантажів і пасажирів, є економічно вигіднішим у порівнянні з залізничним та автомобільним транспортуванням, особливо для важких і об’ємних вантажів, що перевозяться на великі відстані. Це робить водний транспорт важливим інструментом для міжнародної торгівлі, зокрема для транспортування сировини і великих обсягів продукції.

Окрім цього, водний транспорт активно використовують у військових операціях для захисту кордонів флотів, а також у торгівлі для перевезення важких вантажів. Впровадження новітніх технологій, зокрема сенсорних систем для моніторингу суден у віддалених районах, дозволяє покращити процес обслуговування та безпеку судноплавства. Компанії, що надають послуги водного транспорту, активно використовують ці технології для оптимізації обслуговування і покращення загального стану суден.

З огляду на це, водний транспорт може стати важливим напрямом для розвитку логістики в Україні, зокрема в контексті експорту аграрної продукції та інших важких вантажів через порти Чорного та Азовського морів.

Таблиця 2.7 – Динаміка доходів ринку логістики за типами транспорту у 2021-2023 роках, млрд дол. США

Вид транспорту	2020	2021	2022	2023
Повітряний	410,38	428,41	485,38	512,01
Водний	2422,81	2524,17	2853,85	2987,51
Залізничний	1796,11	1862,44	2095,78	2349,32
Автомобільний	3086,94	3168,25	3528,38	3765,98

Джерело: складено автором на основі [46]

На графіку представлені доходи ринку логістики за різними видами транспорту в період з 2021 по 2023 рік, в мільярдах доларів США. Як видно, найбільшу частку на ринку в 2022 році займав сегмент автотранспорту, що обумовлено високим попитом на перевезення товарів на великі відстані всередині країни. Зростання доходів у цьому сегменті прогнозується і в наступні роки завдяки вдосконаленню інфраструктури та збільшенню попиту на логістичні послуги в Україні.

За результатами 2023 року, кілька секторів продемонстрували помітне зростання, що свідчить про потребу в подальшому вдосконаленні логістичних послуг для забезпечення ефективності та конкурентоспроможності на ринку.

Таблиця 2.8 – Динаміка доходів від логістичного ринку за промисловистю у 2020 – 2023 роках, млрд. дол. США

Промисловість	2020	2021	2022	2023
Виробництво та промисловість	2500,89	2570,59	2867,46	2978,57
Роздрібна торгівля та електронна комерція	1398,06	1439,24	1439,24	1875,89
Охорона здоров'я	850,60	850,60	899,54	1259,32
Нафта і газ	573,43	573,43	600,09	765,23
Інші	2393,25	2393,25	2473,81	2986,67

Джерело: складено автором на основі [46]

Таблиця 2.4 демонструє динаміку доходів від логістичних послуг у різних галузях на глобальному ринку в період з 2020 по 2024Зроки. У секторі виробництва та промисловості доходи зростають з 2,500.89 млрд доларів США у 2020 році до 2,978.57 млрд доларів у 2023 році, що обумовлено зростаючим попитом на логістичні послуги для транспортування сировини та готової продукції. Роздрібна торгівля та електронна комерція також демонструють значне зростання доходів, особливо у 2024 році, коли доходи досягнуть 1,875.89 млрд доларів, що пов'язано з розширенням електронної комерції та змінами в споживчих звичках.

Також варто відзначити сектор охорони здоров'я показує стійке зростання доходів з 850.60 млрд доларів у 2020 році до 1,259.32 млрд доларів у 2023 році, завдяки збільшеному попиту на транспортування медичних товарів, таких як фармацевтичні препарати та медичне обладнання. Сектор нафти та газу зростає більш помірковано, з 573.43 млрд доларів у 2021 році до 765.23 млрд доларів у 2024 році, що зумовлено підвищенням попиту на транспортування енергоресурсів.

Таким чином, з огляду на ці тенденції, економічно доцільно спрямовувати інвестиції в розвиток логістичної інфраструктури та послуг, орієнтуючись на галузі з найвищим потенціалом для зростання — промисловість, роздрібну торгівлю, охорону здоров'я та нафтогазовий сектор. Це дозволить українським підприємствам значно підвищити свою конкурентоспроможність і ефективність на ринку логістичних послуг.

Висновок до розділу 2

У другому розділі магістерської роботи було проведено комплексний аналіз ефективності логістичних процесів на глобальному рівні та в межах конкретного підприємства, ТОВ «Віннер Імпортс Україна». Оцінка розвитку логістичних процесів у світі показала стійке зростання глобального ринку логістики, який у 2023 році оцінювався в 8,96 трильйона доларів США і має великий потенціал для подальшого розвитку, з прогнозами, що до 2033 року він досягне понад 21 трильйона доларів. Це вказує на значний попит на логістичні послуги та необхідність удосконалення їх ефективності для забезпечення конкурентоспроможності.

Дані індексу ефективності логістики LPI, що був зібраний Всесвітнім банком, дозволяють оцінити стан логістичних процесів у різних країнах. Кореляційний аналіз, проведений на основі LPI та інших економічних показників, підтвердив важливість ефективної логістики для економічного розвитку країн. Країни з високими показниками LPI, як правило, мають значно вищі рівні ВВП, а також зростаючі обсяги зовнішньої торгівлі.

Аналіз фінансових показників ТОВ «Віннер Імпортс Україна» за період з 2020 по 2023 рік показав значний ріст доходів, що свідчить про ефективну стратегію компанії та її успіх у залученні нових клієнтів, що є важливим аспектом у контексті розвитку логістичної діяльності.

Особлива увага в розділі була приділена необхідності вдосконалення міжнародних логістичних процесів через використання технологій, збору та обробки даних у режимі реального часу. Це дозволяє не лише підвищити ефективність управління ланцюгами постачання, але й значно скоротити витрати на транспортування та зменшити час виконання замовлень. Такі інноваційні підходи вже активно застосовуються сучасними логістичними компаніями, і їх використання має стати ключовим для подальшого вдосконалення логістичних операцій на підприємстві.

3. УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

3.1. Розробка заходів для підвищення ефективності логістичних процесів в умовах зовнішньої торгівлі на прикладі ТОВ «Віннер Імпортс Україна, ЛТД»

У нових умовах ТОВ «Віннер Імпортс Україна» може досягти конкурентних переваг завдяки впровадженню технологічних і цифрових інновацій. Сучасні тенденції в розвитку нео-економіки підкреслюють важливість інтеграції нових технологій у всі етапи бізнес-процесів.

Сьогодні українські логістичні компанії зосереджують зусилля на переході до цифрової економіки, що відкриває нові горизонти для оптимізації процесів. Використання інноваційних інструментів та технологій допоможе стимулювати економічне зростання та підвищити ефективність діяльності підприємства.

Для того щоб зайняти значуще місце у глобальному цифровому середовищі, особливо важливим є використання інтелектуальних і творчих можливостей співробітників у всіх сферах їхньої діяльності: виробництві, технологіях, інформаційних системах, комунікаціях та інноваціях. Це дозволить «Віннер Імпортс» адаптуватися до швидко змінюваних умов ринку та підвищити якість обслуговування клієнтів.

Відповідність стратегії логістичних умінь для ТОВ «Віннер Імпортс»:

- Стратегія логістичних умінь дозволяє ТОВ «Віннер Імпортс» зосередитися на власних ключових компетенціях, що забезпечує максимальну конкурентну перевагу у сфері логістичних послуг.

- Унікальні знання та навички компанії формують стійку конкурентну позицію, яку важко повторити для інших гравців на ринку. Цей аспект є важливим для забезпечення довгострокового успіху компанії.

- Завдяки глибокому розумінню специфічних потреб клієнтів та наданню відповідних логістичних рішень, ТОВ «Віннер Імпортс» має можливість підвищити лояльність своїх клієнтів і створити міцні партнерські відносини, що сприяють взаємному зростанню.

Ризики та обмеження:

- Залежність від ключових фахівців: стратегія логістичних умінь має ризик залежності від знань і досвіду ключових співробітників. У разі їхньої втрати це може негативно вплинути на стійкість конкурентних переваг компанії.

- Необхідність постійних інновацій: щоб зберегти свою конкурентну позицію, ТОВ «Віннер Імпортс» має постійно інвестувати в інноваційні рішення та розвиток нових логістичних практик, що може вимагати значних ресурсів.

- Ризик застарілості знань: зі зміною логістичних технологій та потреб клієнтів унікальні знання та вміння можуть втратити свою актуальність. Це ставить перед компанією виклик постійного оновлення знань і адаптації до нових умов.

Для підвищення ефективності логістичних процесів ТОВ «Віннер Імпортс Україна, ЛТД» необхідно провести детальний аналіз існуючих маршрутів, митних процедур та вибору постачальників. Ключовим напрямом є оптимізація транспортних маршрутів і впровадження комбінованих видів транспорту для зниження витрат і термінів доставки. Використання сучасних інформаційних технологій, таких як системи управління ланцюгами постачання (SCM) та ERP-системи, дозволить автоматизувати процеси, покращити управління запасами та скоротити час митного оформлення.

Також важливим є удосконалення митних процедур, через використання електронних декларацій та митних процедур «зеленого коридору». Партнерські відносини з постачальниками і транспортними компаніями дозволять знизити витрати на транспортування та зберігання товарів, а розвиток складської інфраструктури і автоматизація процесів сприятимуть скороченню витрат.

З огляду на вищезазначене, ТОВ «Віннер Імпортс» рекомендується зосередитися на кількох ключових напрямках для підвищення своєї ефективності логістичної діяльності (Рис. 3.1.):

Рисунок 3.1 – Напрями для підвищення ефективності логістичної діяльності ТОВ «Віннер Імпортс Україна. ЛТД»

Джерело: складено автором на основі [47]

Систематичне впровадження цих рекомендацій допоможе ТОВ «Віннер Імпортс» зміцнити свої позиції на ринку, забезпечити стабільний розвиток і відповісти на виклики сучасності.

Прозорість у міжнародній логістиці є критично важливим елементом для ТОВ «Віннер Імпортс», оскільки товари проходять через численні кордони та обробляються різними учасниками ланцюга. Впровадження системи відстежуваності вантажів дозволить компанії оперативно реагувати на будь-які проблеми в постачанні, такі як затримки або питання з якістю товарів. Це

підвищить рівень довіри з боку клієнтів і партнерів, зміцнюючи позиції «Віннер Імпортс» на ринку.

Оптимізація ланцюгів постачання є ще одним ключовим аспектом, де «Віннер Імпортс» може досягти значних успіхів. Використання сучасних цифрових інструментів дозволить компанії збирати та аналізувати великі обсяги даних, що сприятиме прогнозуванню попиту, оптимізації маршрутів доставки та ефективнішому управлінню запасами. Алгоритми штучного інтелекту зможуть аналізувати дані з різних джерел — від прогнозів погоди до інформації про затори, що допоможе розробити оптимальні плани транспортування та постачання, специфічні для потреб компанії.

Впровадження цифровізації у процеси «Віннер Імпортс» не лише зменшить час доставки, але й знизить витрати на зберігання та транспортування. Це особливо важливо в міжнародному контексті, де складні ланцюги постачання піддаються впливу зовнішніх факторів, таких як зміни в законодавстві або коливання валютних курсів. ТОВ «Віннер Імпортс» може стати більш гнучким та адаптивним до таких змін, забезпечуючи своєчасне постачання товарів.

Зниження витрат і підвищення ефективності є одним із найважливіших результатів впровадження цифрових інструментів у діяльність «Віннер Імпортс». Автоматизація процесів, яку забезпечують сучасні технології, дозволить скоротити обсяги ручної праці, зменшити ймовірність помилок та оптимізувати витрати на операції. Використання смарт-контрактів на основі блокчейну автоматизує укладення угод і обробку платежів, що суттєво зменшує час виконання операцій і витрати на документальне оформлення.

Технології AI та Big Data також допоможуть «Віннер Імпортс» приймати більш обґрунтовані рішення в управлінні запасами, що знизить витрати на зберігання та транспортування. Для успішного впровадження цифрових інструментів компанії потрібно провести оцінку готовності до цифровізації, проаналізувавши існуючі технології, процеси та інфраструктуру. Це дозволить виявити прогалини, які потрібно усунути перед інтеграцією нових рішень.

Другий етап цифровізації в ТОВ «Віннер Імпортс» передбачає створення стратегії, що відображає специфіку бізнесу та його довгострокові цілі. Вкрай важливо визначити, які цифрові рішення можуть найкраще відповідати потребам компанії. Це можуть бути системи управління ланцюгами постачання, засновані на штучному інтелекті , або інструменти автоматизації обробки даних і моніторингу вантажів за допомогою Інтернету речей. Інвестування в ці технології дозволить «Віннер Імпортс» підвищити ефективність логістичних процесів і зменшити витрати.

Третій крок – реалізація вибраних цифрових рішень. На цьому етапі важливо забезпечити гармонійне поєднання нових технологій з уже існуючими системами компанії. Це може вимагати модернізації технічної інфраструктури та адаптації бізнес-процесів до нових вимог. Наприклад, інтеграція блокчейну для моніторингу вантажів потребуватиме переналаштування всіх ланок логістичного ланцюга, що дасть змогу «Віннер Імпортс» ефективно використовувати нові технології для покращення сервісу.

Четвертий етап – підготовка персоналу до змін. Ефективне впровадження цифрових інструментів у діяльність «Віннер Імпортс» неможливе без залучення працівників, які будуть активно використовувати ці технології. Компанії потрібно інвестувати в навчання своїх співробітників, щоб забезпечити їх готовність до роботи з новими системами. Крім того, важливо створити підтримку змін на всіх рівнях організації, що дозволить зменшити опір нововведенням і забезпечити успішне впровадження стратегії цифровізації.

Інтеграція логістичних послуг є важливим фактором для зростання компанії. Наприклад, використання сторонніх логістичних операторів, так званої 3PL, показало значні переваги в США, де ця модель є широко поширеною. Українські підприємства можуть скористатися перевагами цієї тенденції, що дозволить отримати новий досвід та підвищити ефективність їх логістичних процесів. Створення інтегрованих логістичних рішень, які об’єднують транспортування, складування та розподіл, схоже на послуги, які надають такі міжнародні компанії,

як DB Schenker, дозволить компаніям в Україні покращити логістичні операції та підвищити їх конкурентоспроможність.

Важливим аспектом є орієнтованість на потреби клієнтів. Гнучкі варіанти доставки, можливість легкого повернення товарів та високий рівень підтримки клієнтів, як це практикується в компаніях на зразок Amazon та Alibaba, можуть значно збільшити рівень задоволеності клієнтів. Персоналізація логістичних рішень, що базується на аналітиці даних, може ще більше покращити взаємодію з кінцевими споживачами, створюючи більш зручні та ефективні процеси.

Інвестиції у безпеку та управління ризиками є ще одним важливим аспектом у сфері логістики. Міжнародні компанії активно вкладають ресурси в заходи кібербезпеки для захисту своїх логістичних операцій від потенційних кіберзагроз. З огляду на сучасні виклики, важливо адаптувати ці підходи в Україні, впроваджуючи стратегії кіберзахисту, подібні до тих, що використовуються в фінансовому секторі. Крім того, компаніям необхідно розробляти стратегії управління ризиками, що дозволяють ефективно реагувати на можливі збої у ланцюгах постачання, під час кризових ситуацій, таких як війна, коли багато галузей, зокрема логістика, можуть бути піддані серйозним кібератакам.

Інтеграція передового міжнародного досвіду та адаптація його до місцевих умов дасть змогу значно покращити логістичну інфраструктуру України, сприяючи економічному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності. Завдяки впровадженню сучасних стратегій та технологій, вітчизняні компанії зможуть значно покращити свої логістичні операції, що призведе до зниження витрат, підвищення ефективності та більш високого рівня задоволення клієнтів.

Однак на шляху до цих покращень стоїть низка проблем, які потребують значних ресурсів для вирішення. У нинішній ситуації, з огляду на військові дії та економічні кризи, першочерговим завданням є не тільки вдосконалення логістики, а й відновлення її нормального функціонування в деяких регіонах країни. Тільки після цього можна буде переходити до поступового покращення і розвитку логістичних процесів на підприємствах.

У рамках поглиблення інтеграції країн Європейського Союзу особливу увагу слід приділяти розвитку транспортних послуг та інфраструктури, що є ключовим для забезпечення рівномірного економічного розвитку регіонів союзу, зміцнення конкурентоспроможності національних економік та розвитку міжнародної торгівлі. [48] Одним із важливих завдань є формування єдиного європейського транспортного простору, що дозволить ефективно інтегрувати національні ринки та забезпечити сталий розвиток економіки. Впровадження новітніх технологій і розвиток мультимодальних перевезень становлять важливі елементи цієї стратегії, оскільки вони сприяють оптимізації логістичних процесів, зниженню витрат і мінімізації впливу на довкілля.

Для ефективного вирішення наявних проблем у транспортному секторі ЄС важливим кроком є створення інтегрованої транспортної системи, яка забезпечить сталу та ефективну логістику. Це передбачає врахування європейських стандартів та використання переваг транскордонного співробітництва, що, у свою чергу, дозволить покращити координацію і ефективність транспортних і логістичних операцій. Для реалізації цього необхідно здійснити значні інвестиції, усунути диспропорції у розвитку окремих ланок глобальних і регіональних ланцюгів поставок та забезпечити гармонійне поєднання всіх учасників логістичних процесів. [49]

Ці зміни створюють можливості для розвитку партнерства не тільки в межах ЄС, а й з іншими країнами, що є важливим аспектом для українських компаній. Вітчизняним підприємствам, що здійснюють зовнішню торгівлю, необхідно орієнтуватися на основні тенденції глобального та європейського ринків у контексті посилення конкуренції та розвитку інтеграційних процесів. Використання синергетичних ефектів при інтеграції в міжнародні ланцюги поставок дозволить значно підвищити ефективність та конкурентоспроможність українських компаній на міжнародних ринках. Важливим інструментом для оцінки можливих напрямків розвитку є сценарне моделювання процесів інтеграції вітчизняних компаній у світовий та європейський ринки, що дозволяє врахувати всі змінювані умови конкурентного середовища.

Таблиця 3.1 – Сценарне моделювання інтеграції ТОВ “Віннер Імпортс Україна, ТЛД” у глобальний ринок

Сценарій	**Особливості**	**Ймовірність настання**
Сценарій 1: Захоплення значної частки світового ринку	- Стратегія агресивного входу на ринки ЄС та інших глобальних ринків без достатньої фінансової підтримки. - Високий рівень конкуренції з боку великих міжнародних компаній, таких як DHL, DB Schenker, та інші світові гравці. - Проблеми з адаптацією до специфічних умов ринку, митних норм, вимог щодо сертифікації товарів, стандартів якості. - Відсутність ресурсів для ефективної конкуренції на глобальному рівні. - Низька ймовірність успіху через високу конкуренцію та недостатнє стратегічне планування.	15%
Сценарій 2: Поступове охоплення нових транспортно-логістичних ринків	- Замість миттєвого входу на глобальний ринок поступове освоєння нових регіональних ринків. - Введення інноваційних рішень, що враховують специфічні потреби ринку, може забезпечити компанії конкурентну перевагу. - Інвестиції в технології та оновлення інфраструктури з метою створення сталого розвитку і фінансової стійкості. - Створення стратегічних партнерств з міжнародними компаніями для обміну досвідом і збільшення частки ринку.	60%
Сценарій 3: Відмова від глобалізації та обмеження діяльності на локальному ринку	- Вибір стратегії збереження діяльності виключно на локальному ринку через високі ризики та відсутність необхідних ресурсів для виходу на міжнародний рівень. - Підвищення конкуренції на внутрішньому ринку через входження міжнародних компаній. - Збереження стабільного, але обмеженого зростання без значних змін у стратегії розвитку та інвестуванні. - Проблеми з адаптацією до змінюваного ринкового середовища, недостатнє фінансування для досягнення глобальних масштабів. - Помірна ймовірність розвитку, проте обмежена відсутністю зовнішньоекономічної активності.	25%

Складено автором самостійно

При реалізації сценаріїв інтеграції компанії ТОВ "Віннер Імпортс Україна" на світовий ринок логістичних послуг необхідно враховувати низку факторів, які впливають на здатність підприємства ефективно конкурувати з міжнародними лідерами та освоювати нові ринки. Перш за все, при прагненні до захоплення значної частки глобального ринку, компанія може зіткнутися з низкою проблем, серед яких: обмеження фінансових ресурсів для здійснення масштабних інвестицій, недостатня готовність національного ринку транспортно-логістичних послуг до негайної інтеграції в глобальні ланцюги постачань, а також складність виходу на високо конкурентні ринки. З огляду на це, ймовірність реалізації сценарію захоплення значної частки світового ринку в короткостроковій перспективі є низькою.

Однак сценарій поступового охоплення нових транспортно-логістичних ринків є більш реалістичним і має значний потенціал для успішної інтеграції ТОВ "Віннер Імпортс Україна" в міжнародну логістичну спільноту. Такий підхід дозволить компанії уникнути необхідності відразу конкурувати з глобальними лідерами ринку, надаючи їй можливість зосередитись на покращенні фінансової стійкості та сталому розвитку в межах нових ринків. Поступова експансія дозволить забезпечити баланс між впровадженням інноваційних технологій, підвищенням рівня сервісу та адаптацією до змінюваних вимог міжнародної конкуренції.

У рамках цього сценарію доцільно продовжити розвиток вже освоєних транспортно-логістичних ринків і поступово виходити на нові сегменти, враховуючи зміни у внутрішньому ринковому середовищі та посилення конкуренції з боку глобальних лідерів, які можуть вийти на український ринок. Особливо важливою є орієнтація на індивідуалізацію логістичних рішень для кожного конкретного клієнта, що сприятиме підвищенню лояльності і конкурентоспроможності компанії.

Внутрішній ринок логістичних послуг в Україні наразі перебуває на етапі активної лібералізації, що створює сприятливі умови для розвитку конкурентних переваг українських компаній. Враховуючи досвід і стратегічні підходи світових

лідерів галузі, ТОВ "Віннер Імпортс Україна" має можливість реалізувати власну стратегію удосконалення логістичних процесів, орієнтуючись на підвищення якості послуг, ефективне управління ланцюгами постачань і постійну інноваційну діяльність. Інтеграція в світовий ринок може стати реалістичним і перспективним напрямом розвитку компанії за умови удосконалення її технологічних процесів, підготовки персоналу та вивчення нових підходів до обслуговування клієнтів.

Таким чином, для ТОВ "Віннер Імпортс Україна" ключовим фактором успіху є здатність адаптуватися до змін на світових ринках та використання сучасних технологій для забезпечення високої конкурентоспроможності. Тільки в умовах гнучкості й інноваційного підходу компанія зможе досягти успіху на міжнародному ринку та ефективно конкурувати як з малими експедиторами, так і з глобальними лідерами у сфері транспортно-експедиційних послуг.

3.2. Обгрунтування економічної доцільності впровадження запропонованих заходів

У 2023 році розмір світового ринку логістичних послуг склав 8,96 трильйона доларів США, і за прогнозами, до 2034 року він може досягти близько 21,91 трильйона доларів США, з темпами зростання 9,35% в період з 2025 по 2034 роки. Одним із основних факторів, що сприяють цьому зростанню, є швидкий розвиток індустрії електронної комерції та покращення доступності високошвидкісного інтернет-зв'язку. Як результат, зростає потреба у сучасних та ефективних логістичних рішеннях. В умовах розвитку онлайн-торгівлі спостерігається зростання попиту на логістичні послуги, включаючи доставку товарів кінцевим споживачам, зберігання, транспортування та управління ланцюгами постачання. [50]

Для України це створює значні можливості для оптимізації логістичних процесів на підприємствах. Одним із важливих напрямків є розширення використання третьої сторони логістики, а саме 3PL, що дозволяє підприємствам передавати управління логістичними операціями спеціалізованим постачальникам послуг. Зважаючи на досвід таких країн, як Китай та Індія, де значне зростання

попиту на логістичні послуги сприяло активному розвитку інфраструктури та модернізації транспортних мереж, Україні також варто звернути увагу на покращення транспортної інфраструктури.

Ринок логістичних послуг на початку третього тисячоліття перебуває на етапі суттєвих змін, які значною мірою впливають на ролі учасників, обсяги їхньої діяльності та структуру взаємозв'язків. За останні 15 років міжнародна торгівля зазнала кардинальних трансформацій. Зміни стосувались, з одного боку, зменшення торгових бар'єрів та лібералізації торгових режимів усередині країн, а з іншого — динамічного розвитку експортно орієнтованих секторів економіки

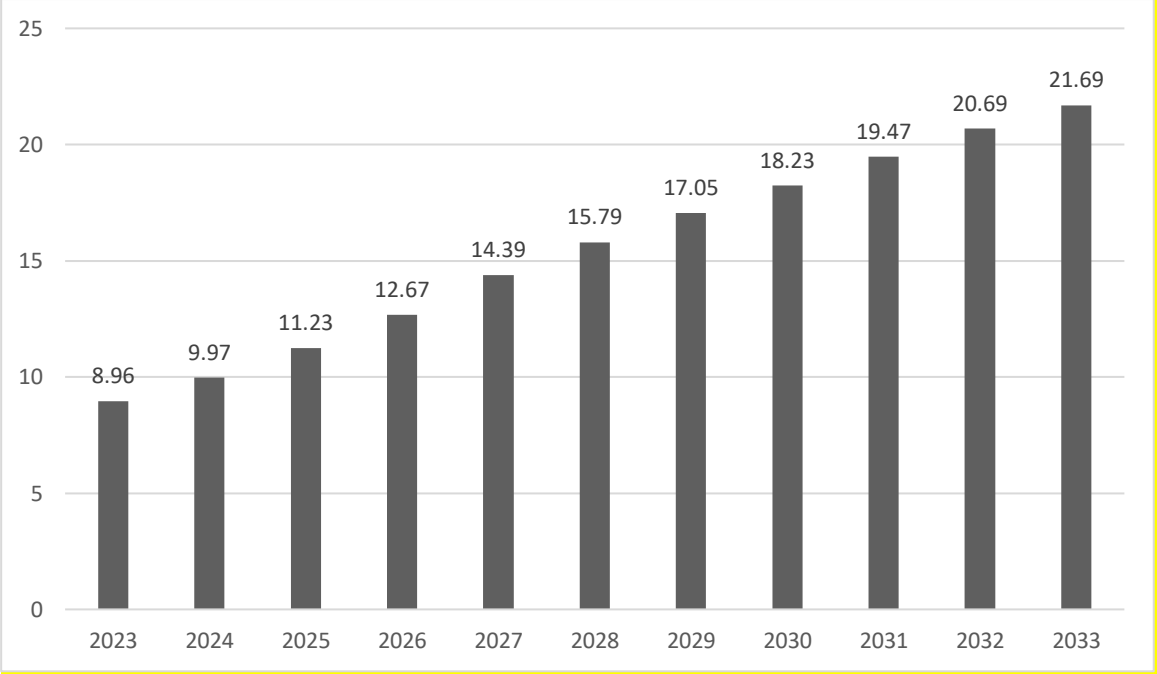

Рисунок 3.2 – Динаміка глобального ринку логістики за 2023-2033 роки* прогнозні дані, у млрд. дол. США

Джерело: складено автором на основі [51]

Динаміка глобального ринку логістики у 2023-2024 роках вказує на стабільне зростання, з прогнозом подальшого розвитку до 2033 року. У 2023 році ринок оцінюється в 8,96 мільярдів доларів США, а до 2024 року він зросте до 9,97 мільярдів доларів, що свідчить про зростаючий попит на логістичні послуги через розвиток світової торгівлі, інфраструктури та технологій.

До 2025 року обсяг ринку збільшиться до 11,23 мільярдів доларів, а до 2026 року — до 12,67 мільярдів доларів, завдяки економічному відновленню та розвитку

інфраструктури. Очікується, що до 2027 року ринок досягне 14,39 мільярдів доларів, а до 2028 року — 15,79 мільярдів доларів.

Подальше зростання продовжиться: до 2029 року ринок досягне 17,05 мільярдів доларів, до 2030 року — 18,23 мільярдів доларів. З 2031 по 2033 рік прогнозується стабільне зростання до 19,47 мільярдів доларів у 2031 році, 20,69 мільярдів доларів у 2032 році та 21,69 мільярдів доларів у 2033 році.

Ринок логістичних послуг Азійсько-Тихоокеанського регіону (АПР) є яскравим прикладом успішного зростання завдяки інвестиціям в інфраструктуру та електронну комерцію (див. Рис. 3.2). Країни цього регіону активно вдосконалюють свою транспортну інфраструктуру, будують нові автодороги, порти та аеропорти, що підвищує ефективність логістичних мереж.

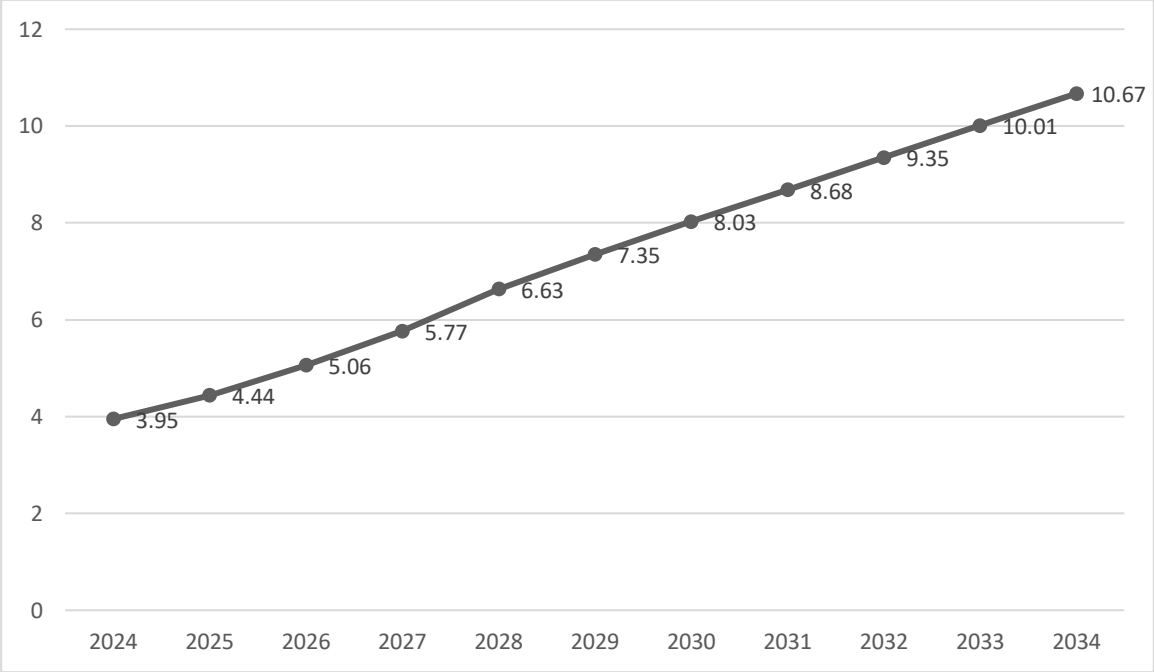

Рисунок 3.3 – Тенденції розвитку ринку логістичних послуг Азійсько-Тихоокеанського регіону за 2023 - 2033 роки* прогнозні дані, у трлн. дол. США

Джерело: складено автором на основі [51]

Ринок логістичних послуг Азійсько-Тихоокеанського регіону оцінюється в 3,95 трильйона доларів США у 2023 році і, за прогнозами, досягне близько 10,67 трильйона доларів США до 2033 року, з темпами зростання (CAGR) 10,45% у період з 2024 по 2033 роки. Головним фактором домінування цього регіону на логістичному ринку є швидкий розвиток роздрібної торгівлі. Уряди країн Азійсько-Тихоокеанського регіону активно інвестують у покращення транспортної

інфраструктури, зокрема в будівництво та модернізацію доріг, портів і аеропортів. Ці інвестиції сприяють підвищенню ефективності та пропускної здатності логістичних мереж, що робить регіон більш конкурентоспроможним у глобальній торгівлі.

Очікується, що ринок логістичних послуг у Північній Америці продовжить демонструвати стійке зростання в найближчі роки. Одним із основних факторів цього зростання є високо розвинена транспортна інфраструктура, в галузі автомобільного та залізничного транспорту. США, як лідер у цьому регіоні, мають розвинену комбіновану мережу транспорту, що дозволяє з'єднувати споживачів та виробників через різноманітні види транспорту — від експрес-доставки до морських перевезень. [52] Це створює значну перевагу для підприємств, які мають можливість швидко та ефективно доставляти продукцію по всій території країни та за її межі.

З огляду на цей досвід, для українських підприємств, що функціонують у сфері логістики, важливо приділяти особливу увагу розвитку власної транспортної інфраструктури. Необхідно інвестувати у модернізацію транспортної мережі, вдосконалення дорожніх та залізничних сполучень, що дозволить підвищити ефективність внутрішніх перевезень та знизити витрати на логістику. Україні слід врахувати досвід Північної Америки в поєднанні різних видів транспорту, що може значно полегшити доставку товарів між регіонами та сприяти інтеграції в глобальні ланцюги постачання.

Що стосується Європи, то цей регіон у 2023 році посів друге місце за обсягом ринку логістичних послуг, і прогнозується, що він буде продовжувати своє зростання завдяки динамічному розвитку електронної комерції та зростаючій залежності від онлайн-торгівлі. [53] Європейські країни активно інвестують у дослідження та розробки в галузі логістики, що дозволяє впроваджувати новітні технології, автоматизацію та інноваційні рішення для покращення ефективності логістичних процесів. Німеччина займає лідируючі позиції на європейському ринку логістичних послуг, а Великобританія демонструє стрімке зростання завдяки впровадженню нових технологій і розширенню інфраструктури.

Прогнозуючи вплив різних факторів на логістичну діяльність підприємств в Україні, слід також звернути увагу на екологічні ініціативи. У зв'язку з глобальними тенденціями збереження навколишнього середовища, українські підприємства можуть реалізувати стратегії зеленої логістики, зокрема впровадження екологічно чистих перевезень, використання альтернативних джерел енергії для транспортування та оптимізацію витрат пального. Це дозволить не лише зменшити витрати на логістику, а й покращити імідж компаній у світі, що стає важливим чинником для залучення міжнародних партнерів.

Враховуючи тенденції розвитку логістичного ринку в Україні та у світі, важливим є обґрунтування економічної доцільності впровадження сучасних рішень у сфері логістики, що дозволить підприємствам підвищити ефективність операцій і знизити витрати. Одним з найбільш перспективних напрямків є використання аутсорсингу логістичних послуг, що дозволяє зменшити витрати на управління ланцюгами постачання та зберігання товарів, при цьому забезпечуючи більшу гнучкість та адаптивність до змін у попиті та пропозиції на ринку.

Зростаюча потреба в аутсорсингу основних логістичних послуг, таких як транспортування та складування товарів, має позитивний вплив на ринок логістичних послуг. Одним з найбільших драйверів цього тренду є зниження витрат на перевезення і управління логістичними операціями. В Україні цей підхід стає все більш популярним, особливо серед роздрібних компаній, електронної комерції, а також підприємств у галузях автомобілебудування, будівництва, харчової промисловості та готельного бізнесу.

Ринок логістичних послуг в Європі активно розвивається, що також сприяє зростанню популярності аутсорсингу в цій сфері. Це підтверджує важливість і актуальність аутсорсингу логістичних послуг у сучасних умовах.

За даними світового ринку логістичного аутсорсингу на 2023 рік, внутрішні перевезення займали 73%, складування — 73%, міжнародні перевезення — 65%, брокерські послуги — 54%, а експедирування вантажів — 52%. Інші послуги, як перевірка та оплата вантажних накладних, перевантаження вантажів, зворотна логістика (дефекти, ремонт, повернення), а також маркування продукції, упаковка,

монтаж та комплектація, мали менший відсоток, що вказує на різноманіття та специфіку аутсорсингових послуг в логістиці. [54]

В Україні найбільш популярними функціями, що передаються на логістичний аутсорсинг, є транспортування, складування та комплектування, в той час як послуги, що створюють додану вартість, займають менш значущу позицію. Ці три основні напрямки логістичної діяльності складають до 85% доходів для логістичних операторів в Україні, що свідчить про їхній домінуючий вплив на ринок.

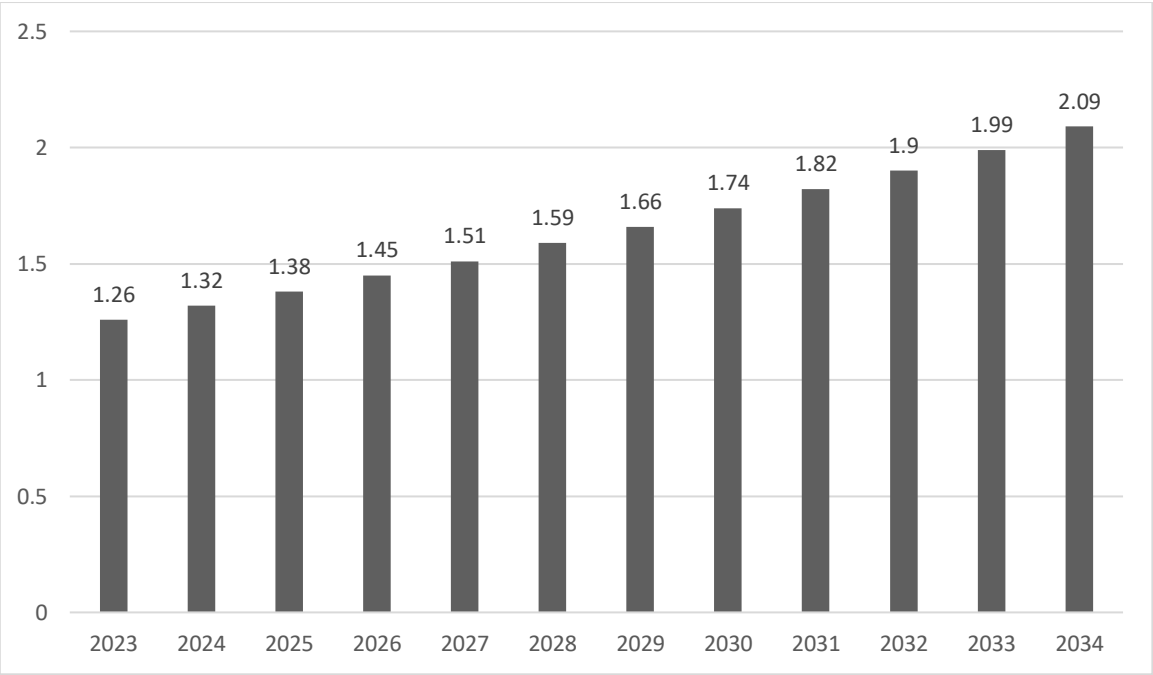

Рисунок 3.3 – Динаміка ринку логістичного аутсорсингу за 2023-2034*прогнозні дані, у трлн. дол. США

Джерело: складено автором на основі [55]

Згідно з прогнозами, розмір глобального ринку аутсорсингу логістичних послуг у 2025 році складе приблизно 1,38 трильйона доларів США. Очікується, що до 2034 року цей показник збільшиться до 2,09 трильйона доларів США, що забезпечить річний темп зростання на рівні 4,70% протягом періоду з 2025 по 2034 роки.

Цей позитивний тренд відображає зростаючу потребу компаній у зниженні витрат та підвищенні ефективності своїх операцій через аутсорсинг ключових

логістичних функцій. Використання аутсорсингу допомагає підприємствам зосередитися на своїх основних бізнес-процесах, забезпечуючи зменшення витрат на транспортування, складування та управління ланцюгами постачання.

В умовах сучасних економічних реалій Україна стикається з численними викликами в галузі логістики, що значною мірою визначають ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Підприємства, які займаються імпортом та експортом товарів, все частіше звертаються до новітніх технологій для оптимізації своїх процесів, для покращення управління складами, транспортною логістикою та знижування витрат на доставку. Впровадження сучасних систем управління складами WMS, автоматизація складських операцій і розвиток інтеграції з іншими інформаційними системами, такими як системи управління транспортом TMS і ERP, є важливим кроком у модернізації логістичних процесів.

У багатьох українських підприємств немає ефективних систем управління складами, або вони використовують застарілі рішення, які не підтримують важливі функції, такі як автоматичне розміщення товарів, інтеграція з транспортними та іншими інформаційними системами. Впровадження сучасних WMS дозволить автоматизувати процеси зберігання товарів, полегшити контроль над запасами, зменшити помилки при відвантаженні та скоротити час обробки замовлень. Це, в свою чергу, призведе до суттєвих економічних вигод завдяки зниженню витрат і підвищенню ефективності логістичних операцій. Згідно з даними світових досліджень, інвестиції в WMS можуть принести підприємствам до 10–15% економії на логістичних витратах та значно покращити рівень обслуговування клієнтів. [56]

Важливу роль відіграє впровадження хмарних технологій у логістику, що дозволяє оптимізувати використання ресурсів на всіх етапах логістичного процесу. Хмарна система забезпечує контроль за ключовими моментами, що дає змогу оцінювати, перевіряти та контролювати кожен етап виконання операцій. Проте, слід зазначити, що використання загальнодоступних серверів може нести ризики безпеки, оскільки хакери можуть скористатися вразливостями системи, що

загрожує безпеці підприємств. Тому стає важливим розробка приватних хмарних рішень. Далі розглянемо, як змінюється обсяг ринку хмарних обчислень.

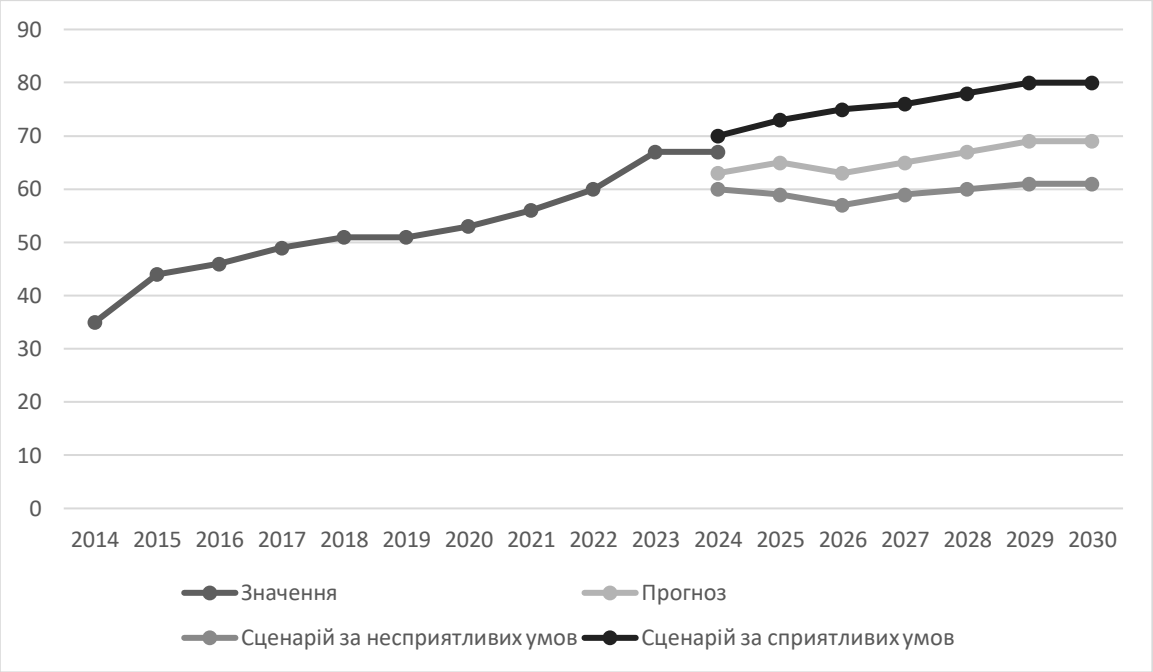

Рисунок 3.4 – Частка корпоративних даних, що зберігаються в хмарі за 2014-2023 рік, та прогноз до 2030 року з різною ймовірністю, у %

Складено та розраховано автором на основі [57]

З рисунка 3.3 видно, що обсяг світового ринку хмарних обчислень демонструє стабільну тенденцію до зростання, що свідчить про надійність і ефективність цієї системи. Прогноз на найближчі роки виглядає оптимістично, навіть при низькому рівні ймовірності. На 2027 рік різниця в прогнозах між високою та низькою ймовірністю зростання обсягу ринку хмарних обчислень становитиме 17,2 млрд доларів США.

Якщо ця позитивна динаміка продовжиться, можна очікувати, що до 2030 року ринок хмарних обчислень досягне ще більших висот. З огляду на поточні тренди та інвестиції у технології, прогнозується, що обсяг ринку може перевищити 500 млрд доларів США до 2030 року. Цей ріст буде зумовлений не лише збільшенням попиту на хмарні рішення, але й впровадженням нових технологій, таких як штучний інтелект та машинне навчання, які активізують використання хмарних платформ.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі магістерської роботи були розглянуті основні заходи для удосконалення логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств на прикладі ТОВ «Віннер Імпортс Україна, ЛТД». Підвищення ефективності логістичних процесів передбачає інтеграцію інноваційних рішень та оптимізацію логістичних операцій, що дозволить підприємству більш ефективно здійснювати міжнародні перевезення, знижуючи витрати і скорочуючи час доставки.

У рамках сценарного моделювання були розглянуті три варіанти розвитку діяльності компанії на глобальному ринку: агресивне захоплення частки ринку, поступове освоєння нових ринків та відмова від глобалізації на користь локальної діяльності. Результати моделювання показали, що найбільш реалістичним варіантом є поступова експансія на нові ринки, що дозволить компанії уникнути ризиків, пов’язаних з агресивним входом на світовий ринок, і забезпечити сталість розвитку на міжнародній арені.

Завдяки обґрунтованому аналізу економічної доцільності запропонованих заходів, можна стверджувати, що впровадження інновацій у сфері логістики такі як використання хмарних технологій та розвиток інфраструктури, значно підвищить ефективність операцій і зменшить витрати. Враховуючи досвід Азійсько-Тихоокеанського регіону, де інвестиції в інфраструктуру і технології дозволили значно покращити логістичні процеси, для українських підприємств також важливо зосередитися на модернізації транспортної мережі та інтеграції нових технологій.

Запровадження хмарних рішень у логістиці дозволяє оптимізувати ресурси і контролювати кожен етап виконання логістичних операцій, зменшуючи ризики і покращуючи безпеку. Технології штучного інтелекту та машинного навчання, які інтегруються в хмарні системи, відкривають нові можливості для аналізу і оптимізації логістичних процесів.

Висновки

У магістерській дисертації проведено комплексне дослідження та практичне вирішення наукової проблеми підвищення ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, на прикладі ТОВ «Віннер Імпортс Україна, Лтд». Досягнення поставленої мети було здійснено через виконання низки завдань, що підтверджує виконання як теоретичних, так і практичних аспектів дослідження. Це дозволило сформулювати такі висновки:

1. В результаті проведеного аналізу сутності, ролі та критеріїв ефективності логістичної діяльності підприємств, було визначено, що ефективність логістичних процесів є визначальним фактором, що впливає на конкурентоспроможність підприємства в умовах міжнародної торгівлі. Основними критеріями ефективності є зниження витрат, оптимізація часу доставки та покращення рівня обслуговування клієнтів. Важливими аспектами стали впровадження інноваційних технологій, оптимізація ланцюгів постачання та вдосконалення системи управління запасами.

2. Розвинуто теоретичні основи підвищення ефективності логістичної діяльності підприємств в умовах інтеграції логістичних компаній на міжнародних транспортних ринках**.** Аналіз показав, що ключовими факторами, які впливають на ефективність логістичних процесів, є впровадження інноваційних технологій у сфері автоматизації та цифровізації, а також удосконалення інфраструктури та налаштування складних логістичних ланцюгів, здатних швидко реагувати на зміни в економічному середовищі.

3. Описано основні методи оцінки ефективності логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, серед яких основними є аналіз та оптимізація транспортних витрат, моніторинг взаємозалежностей витрат і стандартів обслуговування клієнтів. Розроблені методи дозволяють оцінити ефективність логістичних процесів як на стратегічному, так і на операційному рівні.

4. З використанням кореляційного аналізу було здійснено оцінку впливу ефективності логістики у покращенні економічних показників,

конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості країни. Результатами аналізу є значний вплив між досліджуваними показниками.

5. Аналіз показників логістичної діяльності ТОВ «Віннер Імпортс Україна Лтд» виявив ключові проблеми в організації логістичних процесів, в транспортній логістиці, складуванні та комплектуванні товарів. Впровадження ERP-системи дозволяє автоматизувати багато процесів, таких як управління запасами, обробка замовлень та аналіз даних. Це підвищує ефективність управлінських рішень і знижує ризики, пов'язані з людським фактором.

6. Здійснено дослідження тенденцій ефективності логістичних процесів у міжнародній торгівлі, що показало важливість інтеграції новітніх технологій, таких як автоматизація управління ланцюгами постачання, застосування аналітики великих даних і розвитку цифрових платформ для управління ланцюгами постачання.

7. Розроблено низку практичних заходів спрямованих на підвищення ефективності логістичного забезпечення, що включають автоматизацію процесів, використання сучасних інформаційних технологій та розвиток партнерських відносин із постачальниками. Ці заходи мають на меті не лише зниження витрат, а й поліпшення якості обслуговування клієнтів.

8. Оцінка економічної доцільності запропонованих заходів показала, що інтеграція новітніх технологій та підвищення ефективності внутрішніх процесів дозволить підприємству знизити операційні витрати та підвищити ефективність логістичних процесів, що в свою чергу збільшить конкурентоспроможність ТОВ «Віннер Імпортс Україна Лтд» на міжнародних ринках.

9. **Рекомендації щодо інтеграції новітніх технологій та вдосконалення управління логістичними процесами** включають впровадження систем автоматизації для управління ланцюгами постачання, використання аналітики великих даних для прогнозування попиту та управління запасами, а також застосування сучасних інформаційних технологій для моніторингу і контролю логістичних операцій.

У результаті проведеного дослідження та аналізу логістичних процесів, можна зробити висновок, що ефективність логістичного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємств безпосередньо залежить від правильно організованої логістичної системи та впровадження інноваційних технологій. У роботі було з’ясовано, що значну роль у підвищенні ефективності логістичних процесів відіграє інтеграція нових методів управління та оптимізації логістичних потоків, що дозволяє підприємствам швидше адаптуватися до змін на міжнародних ринках.

Підсумовуючи проаналізовані результати, можна стверджувати, що впровадження зазначених рекомендацій дозволить ТОВ "Віннер Імпортс ЛТД" підвищити свою конкурентоспроможність на міжнародному ринку, забезпечуючи ефективне логістичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.

Література

1. R. V. Fedorenko. Customs And Logistics Framework Of Foreign Economic Activity: Conceptual Basis. European Publisher. URL: https://www.europeanproceedings.com/article/10.15405/epsbs.2020.04.29 (дата звернення: 06.11.2024).
2. Sharipbekova K., Raimbekov Z. Influence of Logistics Efficiency on Economic Growth of the CIS Countries. EUROPEAN RESEARCH STUDIES JOURNAL. 2018. T. XXI, Issue 2. C. 678–690. URL: https://doi.org/10.35808/ersj/1032 (дата звернення: 10.12.2024).
3. Nitsche B., Straube F. Current State and Future of International Logistics Networks–The Role of Digitalization and Sustainability in a Globalized World. Logistics. 2023. Vol. 7, no. 4. P. 83. URL: https://doi.org/10.3390/logistics7040083 (Дата звернення: 07.11.2024).
4. Bentyn Z. The Digitalization of International Logistics Tools. Multidimensional and Strategic Outlook in Digital Business Transformation. 2023. P. 151–163. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-23432-3_13#citeas (дата звернення: 05.11.2024).
5. KOVALYK O., BIBIK D. Management of international logistics support of enterprise activity. Economics. Finances. Law. 2023. T. 12/2023, № -. C. 26–28. URL: https://doi.org/10.37634/efp.2023.12.5 (дата звернення: 10.12.2024).
6. Economic substantiation of outsourcing the information technologies and logistic services in the intellectual and innovative activities of an enterprise / P. Pererva та ін. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2021. T. 4, № 13(112). C. 6–14. URL: https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.239164 (дата звернення: 10.12.2024).
7. Дикань О. В., Білецька Д. О., Смоляр С. В. БАР'ЄРИ РОБОТИ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 64. URL: https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i64.149918 (дата звернення: 10.12.2024).

8. Войтко С., Максимчук А. Дослідження розвитку міжнародних логістичних систем в Україні та світі в умовах Індустрії 4.0. ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА. 2020. № 7-8. С. 14-21. URL: https://doi.org/10.37332/2309-1533.2020.7-8.2

9. Генезис поняття «логістична діяльність підприємства» / Ю.О. Шкригун // Вісник економічної науки України. — 2021. — № 2 (41). — С. 183-190. — Бібліогр.: 28 назв. — укр

10. Лук'янова О. М., Кривцун Д. Ю. СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ. Економіка та суспільство. 2018. № 18.

11. БІЗНЕС, ІННОВАЦІЇ, МЕНЕДЖМЕНТ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ: зб. тез доп. III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 08 груд. 2022 р. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2022. – 292 с.

12. Кравець О. В. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. / Кравець О. В. // Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів. – 2022. – №68.

13. 1PL 2PL 3PL 4PL 5PL 6PL - Розвиток партійної логістики. Логістика та ланцюжок поставок АК. URL: https://aklogisticsandsupplychain.com/2020/03/02/1pl-2pl-3pl-4pl-5pl-6pl-the-advancement-of-party-logistics/

14. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: ПРИНЦИПИ, МЕХАНІЗМИ, ЕФЕКТИВНІСТЬ : зб. наук. пр. XIX (XXXI) Міжнар. наук.-практ. конф., 16- 17 берез. 2023 р. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 115 с.

15. Бикова А.Л. ВПЛИВ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ОРГАНІЗАЦІЇ / Бикова А.Л.., 2024.

16. Інкотермс Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) // Верховна Рада України. – 2011. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988_007#Text.

17. Гюлєв Н. У. Конспект лекцій з курсу «Аналіз ефективності логістичних сис- тем» Модуль 1. Аналіз ефективності логістичних систем (для студентів заочної

форми навчання за спеціальністю 7.03060107 і 8.03060107 – Логістика) / Н. У. Гюлєв; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова; – Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. – 44 с.

18. Benchmarking in the logistics management system of Ukrainian enterprises / I. Zrybnieva та ін. *Revista Amazonia Investiga*. 2023. Т. 12, № 66. С. 206–224. URL: https://doi.org/10.34069/ai/2023.66.06.20(дата звернення: 10.12.2024).

19. Древецький В. В. Управління бізнес-процесами / Древецький В. В., Швець Ф. Д.. // НУВГП. – 2014. – С. 158.

20. МОДЕЛЬ EOQ В УПРАВЛІННІ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВ. URL: https://economics.net.ua/files/science/ek_kiber/2017/28.pdf.

21. Муйлерман Г.-Й., Хорн Т., Хейден Р. Визначення впливу логістичних стратегій, орієнтованих на час, у голландській харчовій промисловості. Міжнародний журнал логістичних досліджень і застосувань. 2005. Том 8, номер 3. Ст. 237-247. URL: https://doi.org/10.1080/13675560500238894

22. Логістична галузь - глобальні витрати 2022 | Statista. Statista. URL: https://www.statista.com/statistics/943500/logistics-industry-costs-worldwide/ (дата звернення: 17.10.2024).

23. Розмір ринку логістики до 2033 року складе 21,91 трильйона доларів США - дослідження. GlobeNewswire News Room. URL: https://www.globenewswire.com/news-release/2024/07/31/2922020/0/en/Logistics-Market-Size-to-Worth-USD-21-91-Trillion-by-2033.html (дата звернення: 17.10.2024).

24. World Investment Report 2024. *UNCTAD*. URL: https://unctad.org/publication/world-investment-report-2024 (дата звернення: 17.10.2024).

25. Logistics industry worldwide. *Statista*. URL: https://www.statista.com/topics/5691/logistics-industry-worldwide/#topicOverview (дата звернення: 17.10.2024).

26. Trade Logistics in the Global Economy [Електронний ресурс] // The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank. – 2023. –

URL: https://lpi.worldbank.org/sites/default/files/2023-04/LPI_2023_report_with_layout.pdf. (дата звернення: 17.10.2024).

27. 2023 | Logistics Performance Index (LPI). *The World Bank*. URL: https://lpi.worldbank.org/2018 (date of access: 29.11.2024).

28. Ugryn V., Bondarenko E., Shevchuk A. The efficiency of the customs authorities of Ukraine in the conditions of martial law. *Economic Analysis*. 2022. No. 32(3). P. 171–182. URL: https://doi.org/10.35774/econa2022.03.171 (date of access: 17.10.2024).

29. Розмір, частка та тенденції ринку логістики у 2024-2034 роках. URL: https://www.precedenceresearch.com/logistics-market.

30. Facts & Factors Research. URL https://www.fnfresearch.com/logistics-market.

31. Statista - The Statistics Portal. *Statista*. URL: https://www.statista.com (date of access: 29.11.2024).

32. Звітність український підприємств. URL: https://zvitnist.com/20054535_TOVARYSTVO_Z_OBMEZHENOU_VDPOVDALNSTU_Z_INOZEMNYMY.

33. Winner Imports Ukraine LTD. URL: https://winner.ua.

34. ТОВ «ВІННЕР ІМПОРТС УКРАЇНА, ЛТД» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://opendatabot.ua/c/20054535.

35. Віннер Груп Україна. *European Business Association*. URL: https://eba.com.ua/member/vinner-imports-ukrayina-ltd/(дата звернення: 27.11.2024).

36. 2024 MHI Annual Industry Report - The Collaborative Supply Chain. URL: https://og.mhi.org/publications/report (date of access: 16.10.2024).

37. Contributor O. B. S. How ML & AI Could Revolutionize Supply Chain Management and Boost Efficiency. *Supply Chain Brain - Supply Chain News, Analysis, Videos, Podcasts | SupplyChainBrain*. URL: https://www.supplychainbrain.com/articles/40086-how-ml-and-ai-could-revolutionize-supply-chain-management-and-boost-efficiency#:~:text=AI-

enabled%20supply-chain%20management,compared%20to%20slower-moving%20competitors.&text=Generative%20AI%20uses%20ML%20algorithms,from%20pre-existing%20data%20inputs. (date of access: 16.10.2024).

38. *Maersk | Integrated Container Logistics & Supply Chain Services*. URL: https://www.maersk.com/~/media_sc9/maersk/local-information/files/west-central-asia/india/tradelens-solution-brief.pdf (дата звернення: 16.10.2024).

39. EVOLUTION TO REVOLUTION. // MHI Annual Industry Report Key Findings. – 2022. – С. 32.

40. Benjamin Gillies. Autonomous Delivery Vehicles: Why You Should Care and What You Should Do / Benjamin Gillies, Mark Fagan, Edward Guo. // harvard kennedy school. – 2022.

41. Press Release // Gartner. – 2023. URL: https://www.gartner.com/en/newsroom/press-releases/2023-07-20-gartner-survey-shows-just-27-percent-of-chief-supply-chain-officers-plan-to-implement-a-digital-twin-of-the-customer.

42. Смерічевська С.В.,Кириллова Ю.С. Сучасні тренди розвитку ERP систем. Сучасні виклики та рішення в логістиці та ланцюгах постачання: І всеукр. НПК 10 травня 2023 р. Збірник доповідей / Відп. ред. В.В. Матвєєв, Л.В. Савченко. К.: НАУ, 2023. С.32- 37.

43. Tarasov K. Amazon's 100 drone deliveries puts Prime Air far behind Alphabet's Wing and Walmart partner Zipline. URL: https://www.cnbc.com/2023/05/18/amazons-100-drone-deliveries-puts-prime-air-behind-google-and-walmart.html(дата звернення: 27.11.2024).

44. Statista. URL: https://www.statista.com/statistics/500541/worldwide-hosting-and-cloud-computing-market/. (дата звернення: 12.11.2024).

45. Percent of Corporate Data Stored in the Cloud (2024) [Електронний ресурс] // Exploding topics. – 2024. – Режим доступу до ресурсу: https://explodingtopics.com/blog/corporate-cloud-data. (дата звернення: 15.11.2024).

46. Багорка М., Якубенко Ю. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СКЛАДСЬКОЇ ЛОГІСТИКИ. *Сталий розвиток економіки*. 2023.

№ 1(46). С. 9–14. URL: https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-46-1 (дата звернення: 29.11.2024).

47. РЕАЛІЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ В ТРАНСПОРТІ ТА ФОРМУВАННЯ СТАЛОЇ МОБІЛЬНОСТІ [Електронний ресурс] // BRDO. – 2022. URL: https://brdo.com.ua/wp-content/uploads/2024/07/ZK-Realizatsiya-YEvropey-skogo-zelenogo-kursu-v-transporti-ta-formuvannya-staloi-mobilnosti.pdf. (дата звернення: 10.11.2024).

48. Розвиток інфраструктури та євроінтеграція. *Міністерство інфраструктури України*. URL: https://mtu.gov.ua/content/rozvitok-infrastrukturi-ta-evrointegraciya.html (дата звернення: 10.11.2024).

49. High-tech Logistics Market Report Attributes [Електронний ресурс] // GMI. – 2024. URL: https://www.gminsights.com/industry-analysis/high-tech-logistics-market. (дата звернення: 10.11.2024).

50. Contract Logistics Market - Growth, Trends & Share | 2033. *Market Research and Consulting | Future Market Insights, Inc*. URL: https://www.futuremarketinsights.com/reports/contract-logistics-market#:~:text=The%20global%20contract%20logistics%20market,CAGR%20between%202023%20and%202033. (дата звернення: 29.11.2024).

51. Logistics Market Size to Worth USD 21.91 Trillion by 2033. *ALS*. URL: https://als.com.vn/en/logistics-market-size-to-worth-usd-21-91-trillion-by-2033 (дата звернення: 29.11.2024).

52. Europe E-commerce Logistics Market Size & Outlook, 2030. *Market Research Reports & Consulting | Grand View Research, Inc*. URL: https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/e-commerce-logistics-market/europe (дата звернення: 29.11.2024).

53. Research and Markets. North America Logistics Market Report 2024-2032: Expected to Grow by $310 Billion, Driven by the Rising Demand for e-Commerce. *GlobeNewswire News Room*. URL: https://www.globenewswire.com/news-release/2024/04/09/2860217/0/en/North-America-Logistics-Market-Report-2024-2032-

Expected-to-Grow-by-310-Billion-Driven-by-the-Rising-Demand-for-e-Commerce.html(дата звернення: 10.11.2024).

54. 2020 Third-party Logistics Study. www.infosysbpm.com. URL: https://www.infosysbpm.com/portland/resources/documents/third-party-logistics-study.pdf (дата звернення: 10.11.2024).

55. Logistics Outsourcing Market Size To Hit USD 2.09 Trn By 2034. *Precedence Research - Statistics Platform for Market Intelligence, Market Research and Insights*. URL: https://www.precedenceresearch.com/logistics-outsourcing-market#:~:text=The%20global%20logistics%20outsourcing%20market%20size%20is%20estimated%20at%20USD,4.70%%20from%202024%20and%202034. (дата звернення: 29.11.2024).

56. Evgeniy Altynpara. What Is a Warehouse Management System: Parsing Its Features, Essence, and Examples/ Evgeniy Altynpara, Diana Chabanovska. – 2023. – URL: https://www.cleveroad.com/blog/what-is-warehouse-management-system/.

57. Percent of Corporate Data Stored in the Cloud (2024) URL: https://explodingtopics.com/blog/corporate-cloud-data. (дата звернення: 29.11.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 - Звіт про фінансовий стан ТОВ «Віннер Імпортс Україна, ЛТД» за 2019-2020 роки

Активи			
Назва показника	Код	2020	2019
Нематеріальні активи	1000	85838	29223
первісна вартість	1001	139089	72261
накопичена амортизація	1002	53251	43038
Незавершені капітальні інвестиції	1005	943	943
Основні засоби	1010	476840	496696
первісна вартість	1011	689660	667533
знос	1012	212820	170837
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	265911	265937
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	372622	333462
І.Всього необоротних активів	1095	1202154	1126261
Запаси	1100	2030745	1481454
Виробничі запаси	1101	2831	3479
Товари	1104	2027914	1477975
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	270806	263581
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8314	22994
з бюджетом	1135	36	204
у тому числі з податку на прибуток	1136	36	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	352753	257499
Гроші та їх еквіваленти	1165	99730	142396
Готівка	1166	3	6
Витрати майбутніх періодів	1170	529	425
Інші оборотні активи	1190	38523	58924
ІІ.Всього оборотних активів	1195	2801436	2227477
БАЛАНС	1300	4003590	3353738

Продовж. Табл. А. 1

Пасиви			
Назва показника	Код	2020	2019
Зареєстрований (пайовий капітал)	1400	7645	7645
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток	1420	2134778	1852171
І.Всього власного капіталу	1495	2142423	1859816
Інші довгострокові зобов'язання	1515	484131	384045
Довгострокові забезпечення	1520	58267	18334
ІІ.Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень	1595	542398	402379
товари, роботи, послуги	1615	859675	624669
розрахунками з бюджетом	1620	56081	24336
розрахунками з оплати праці	1630	217	84
за одержаними авансами	1635	241244	381905
Інші поточні зобов'язання	1690	161552	60549
ІІІ.Всього поточних зобов'язань і забезпечень	1695	1318769	1091543
БАЛАНС	1900	4003590	3353738
Звіт про сукупний дохід			
Назва показника	Код	2020	2019
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8057136	7397270
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	6668601	6403594
Валовий: прибуток	2090	1388535	993676
Інші операційні доходи	2120	3514188	2872464
Адміністративні витрати	2130	267253	252435
Витрати на збут	2150	402045	406790
Інші операційні витрати	2180	3777271	2661244
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	456154	545671
Інші фінансові доходи	2220	44139	2790
Інші доходи	2240	65209	130629
Фінансові витрати	2250	20931	91190
Інші витрати	2270	20045	20744
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	524526	567156
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	93554	99813
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	430972	467343
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0

Продовж. Табл. А. 1

Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	430972	467343
Операційні витрати			
Назва показника	Код	2020	2019
Матеріальні затрати	2500	32954	44782
Витрати на оплату праці	2505	180522	151995
Відрахування на соціальні заходи	2510	26899	24424
Амортизація	2515	87365	60961
Інші операційні витрати	2520	341559	377063
Разом	2550	669299	659225